

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”
stan na 31 grudnia 2018 roku

Spis treści:

	strona
Wstęp	3
1.1 Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)	4
1.2 Zasady zarządzania (CRR art. 435.2)	11
2. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia (CRR art. 436)	13
3. Fundusze własne (CRR art. 437)	17
4. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438)	23
5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)	32
6. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)	35
7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)	37
8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)	38
9. Aktywa wolne od obciążeń (CRR art. 443)	47
10. Korzystanie z ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych (CRR art. 444)	48
11. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR art. 445)	50
12. Ryzyko operacyjne (CRR art. 446)	51
13. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR art. 447)	54
14. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR art. 448)	56
15. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)	57
16. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR art. 450)	57
17. Dźwignia finansowa (CRR art. 451)	65
18. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (CRR art. 452)	67
19. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR art. 453)	67
20. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego (CRR art. 454)	72
21. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (CRR art. 455)	72
22. Wpływ wdrożenia MSSF 9 na adekwatność kapitałową	72

WSTĘP

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.¹ według stanu na 31 grudnia 2018 roku (zwane dalej „Informacjami”) ujawniane są zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR” lub „CRR”). Informacje, tam gdzie jest to wymagane, uwzględniają postanowienia wynikające z wykonawczych standardów technicznych w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji.

Informacje przeznaczone są dla uczestników rynku, a także innych podmiotów bądź osób zainteresowanych zakresem ogłaszanych informacji. Informacje ogłaszane są co najmniej raz do roku.

Zamieszczone w Informacjach dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności z „Rocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku” oraz „Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2018 roku”. Natomiast dane w zakresie adekwatności kapitałowej są zgodne ze sprawozdaniem COREP dla Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Komórka ds. zgodności dokonała oceny Informacji poprzez przeprowadzenie weryfikacji zgodności ich zakresu z zakresem ujawnianych informacji określonym w Zasadach (Polityce informacyjnej) ujawniania informacji przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w zakresie określonym przez część ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Posiedzenie Zarządu Banku, na którym zatwierdzono „Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku” oraz „Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2018 roku”, a także niniejsze Informacje, odbyło się w dniu 6 marca 2019 roku. Niniejsze informacje zostały również przyjęte na posiedzeniu Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A. w dniu 11 marca 2019 roku.

Informacje oraz zasady polityki informacyjnej stosowane przez Bank, a odnoszące się, m.in. do zakresu, częstotliwości oraz formy i miejsca ogłaszania informacji podlegających ogłaszaniu, dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz w wersji papierowej - w zbiorze informacji dla klientów, dostępnym w każdej placówce Banku, a tym samym są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku.

---

¹ Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. (dalej: „Grupa Kapitałowa BOŚ S.A.”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) obejmuje Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz jednostki zależne. Informacje o spółkach zależnych znajdują się w Części 2. Zakres stosowania wymogów Rozporządzenia (CRR art. 436).

1.1. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM (CRR art. 435)

Art. 435.1 a

Strategia i procesy zarządzania rodzajami ryzyka

Celem funkcjonującej w Banku Ochrony Środowiska S.A. (dalej „Bank” lub „BOŚ S.A.”) Strategii zarządzania ryzykiem bankowym jest zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Banku poprzez:

- określenie celów i zakresu zarządzania ryzykiem,
- organizację systemu zarządzania ryzykiem ze szczegółowym podziałem kompetencji pomiędzy organami Banku biorącymi udział w procesie zarządzania ryzykiem,
- stosowanie systemu limitów wewnętrznych, na który składają się limity wewnętrzne w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz limity wewnętrzne w zakresie adekwatności kapitałowej,
- objęcie wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej obszarów działalności Banku związanych z zarządzaniem ryzykiem i rachunkiem adekwatności kapitałowej,
- funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w systemie zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. skoncentrowane było bezpośrednio w Banku, którego aktywa według stanu na koniec 2018 roku, stanowiły 99,1% aktywów Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. Jednocześnie Bank jako podmiot dominujący sprawował nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie, który obejmował badanie ryzyk związanych zarówno z działalnością Banku, jak i poszczególnych jednostek zależnych, wchodzących w skład Grupy Kapitałowej. W celu wypracowania jednolitego systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej, Bank przede wszystkim:

- dążył do wprowadzenia w spółkach zależnych mechanizmów umożliwiających zarządzanie ryzykiem, wzorowanych na rozwiązaniach stosowanych w Banku,
- egzekwował od spółek zależnych przekazywanie danych w zakresie zarządzania ryzykiem służących określeniu poziomu skonsolidowanego wymogu regulacyjnego oraz zapotrzebowania na kapitał wewnętrzny Grupy,
- współpracował ze spółkami zależnymi w zakresie definiowania oraz wprowadzania nowych rozwiązań w systemie zarządzania ryzykiem,
- opiniował przepisy wewnętrzne regulujące proces zarządzania ryzykiem w spółkach zależnych.

Bank sprawował nadzór nad ryzykiem związanym z działalnością spółek zależnych poprzez działania podejmowane w wyniku uczestnictwa w organach tych podmiotów.

Celem zarządzania ryzykiem w Banku była identyfikacja i pomiar istotnych ryzyk występujących w jego działalności, ich monitorowanie oraz kontrolowanie rozmiaru i koncentracji. Kluczowe było również zapewnienie zdolności dostosowania działalności Banku do zmieniających się warunków wewnętrznych i otoczenia zewnętrznego.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane było na podstawie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku i wprowadzonych przez Zarząd Banku: Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A., Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Ochrony Środowiska S.A., Polityk i Zasad dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz Planu finansowego na rok 2018, ze szczególną uwagą nakierowaną na działania zapewniające spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących ostrożnego zarządzania ryzykiem.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Przepisy wewnętrzne Banku, stanowiące podstawę procesu zarządzania ryzykiem oraz narzędzia informatyczne wspierające ten proces podlegały systematycznym przeglądom oraz stałemu rozwojowi w celu ich dostosowania do profilu ryzyka Banku i apetytu na ryzyko, a także do zmian otoczenia gospodarczego, w którym Bank działał.

W roku 2018 Bank realizował założenia Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2020, przyjętej w kwietniu 2016 r. i zaktualizowanej na lata 2018-2021 w listopadzie 2018 r. Bank realizował także założenia Programu Postępowania Naprawczego BOŚ S.A. (PPN).

Art. 435.1 b

Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie

Obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem zapewniał rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka oraz jego kontroli. Rozdzielenie to zostało określone w wewnętrznych przepisach Banku regulujących strukturę organizacyjną oraz zakres działania poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

Za prawidłowe funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku w roku 2018 odpowiadały:

Rada Nadzorcza Banku – w zakresie uchwalania ogólnych zasad dotyczących działalności Banku na rynkach finansowych oraz profilu ryzyka w działalności Banku. W szczególności odnosi się to do określenia tolerancji w zakresie adekwatności kapitałowej oraz apetytu na istotne rodzaje ryzyka, w tym wartości wewnętrznych limitów koncentracji o kluczowym znaczeniu dla Banku. Rada Nadzorcza zatwierdza Strategię zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Ochrony Środowiska S.A., roczne plany finansowe oraz polityki zarządzania kapitałem i poszczególnymi rodzajami ryzyk. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu.

Rada Nadzorcza powołuje ze swoich członków **Komitet Audytu Wewnętrznego, Komitet ds. Ekologii, Komitet ds. Ryzyka oraz Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji**.

Do zadań Komitetu Audytu Wewnętrznego należy, w szczególności: monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego (w roku 2018 odbyło się 13 posiedzeń Komitetu).

Do zadań Komitetu ds. Ekologii należy wspomaganie Banku w: realizacji Strategii działania Banku w obszarze ekologii, utrwalaniu pozycji Banku na rynku finansowania projektów proekologicznych oraz utrzymaniu pozycji lidera na rynku usług bankowych w zakresie finansowania działań służących ochronie środowiska, a także umacnianiu posiadanych i budowie nowych przewag konkurencyjnych w tym obszarze (w roku 2018 odbyło się 5 posiedzeń Komitetu).

Do głównych zadań Komitetu ds. Ryzyka należy wsparcie Rady Nadzorczej w nadzorze nad obszarem ryzyka. Realizując te zadania Komitet w szczególności: opiniuje całościową bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka, opiniuje Zasady (Strategię) ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem Ochrony Środowiska S.A., wspiera Radę Nadzorczą we wdrażaniu tej strategii, a także weryfikuje czy ceny aktywów i pasywów oferowane klientom w pełni odzwierciedlają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka (w roku 2018 odbyło się 8 posiedzeń Komitetu).

Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji (wcześniej Komitet ds. Wynagrodzeń), w szczególności, opiniuje politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, a także

opiniuje i monitoruje wynagrodzenia zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem (w roku 2018 odbyło się 5 posiedzeń Komitetu).

Zarząd Banku – w zakresie odpowiedzialności za prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykiem, w szczególności, poprzez przyjęcie i wdrożenie niezbędnych struktur, procedur i narzędzi, w tym wewnętrznych limitów ograniczających poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Zarząd Banku sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem i zapewnia niezależność zarządzania ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (drugi poziom) od zarządzania ryzykiem na poziomie działalności operacyjnej (pierwszy poziom).

Zarząd Banku podejmuje decyzje w sprawie zawierania transakcji kredytowych w przypadkach przekraczających kompetencje Komitetu Kredytowego Centrali. Jest adresatem cyklicznych raportów dotyczących zarządzania ryzykiem i jednocześnie organem zatwierdzającym informacje i raporty z obszaru zarządzania ryzykiem, przedkładane Radzie Nadzorczej – w szczególności kwartalną, syntetyczną informację o poziomie i profilu ryzyka Banku oraz zmianach w sposobie zarządzania nim.

Zarząd Banku nadzoruje wielkość i profil ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych, zapewniając, z uwzględnieniem specyfiki działalności prowadzonej przez te podmioty, zgodność stosowanych przez nie metod identyfikacji, pomiaru i ograniczania ryzyka z metodami obowiązującymi w Banku.

Wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Ryzyka – w zakresie nadzoru pełnionego nad Obszarem Ryzyka, odpowiada: za realizację opisanych w przepisach wewnętrznych Banku, kluczowych zasad polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk w działalności bankowej, w tym w szczególności w obszarze ryzyka kredytowego, za realizację polityki zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ryzykiem ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości i zabezpieczonych hipotecznie, zgodnie ze Statutem Banku oraz właściwymi regulaminami organizacyjnymi.

Komitet Kredytowy Centrali – w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji, poprzez podejmowanie decyzji i wydawanie opinii w sprawie zawierania lub zmiany warunków transakcji kredytowych. Do kompetencji Komitetu należało także podejmowanie, w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania, decyzji kierunkowych dotyczących dalszego finansowania wybranych klientów, wobec których zidentyfikowane zostały sygnały ostrzegawcze wskazujące na zagrożenie spłaty wierzytelności Banku

W roku 2018 odbyły się 132 posiedzenia Komitetu.

Komitet Ryzyka Operacyjnego – w zakresie kształtowania efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz Grupie Kapitałowej BOŚ S.A., przy zachowaniu ograniczeń wynikających z ustalonego, dopuszczalnego poziomu ekspozycji na ryzyko operacyjne. Komitet podejmuje decyzje m.in. w sprawach zatwierdzenia informacji i analiz z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym, kart kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego, listy scenariuszy testów warunków skrajnych, a także wydaje opinie m.in. w kwestii profilu ryzyka operacyjnego, tolerancji i apetytu na to ryzyko. Komitet omawia materiały m.in. w sprawach przekroczonych limitów, aktualnych wymagań wynikających ze zmian przepisów prawa oraz opracowań instytucji nadzorczych, jak również ryzyka operacyjnego zidentyfikowanego w ramach prac audytu wewnętrznego.

W roku 2018 odbyły się 14 posiedzeń Komitetu.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami – w zakresie monitorowania profilu inwestycyjnego oraz profilu ryzyka Banku, a także oceny adekwatności strategii zarządzania Bankiem względem zmieniających się warunków rynkowych. Komitet ZAP, na poziomie operacyjnym, ustala wielkości limitów, zgodnie z upoważnieniem delegowanym przez Zarządu Banku. W swych działaniach, w obszarze ryzyka, Komitet ZAP wspierany jest przez wszystkie departamenty w Banku, w tym w szczególności przez: Departament Ryzyka Finansowego i

Operacyjnego oraz Departament Polityki Kredytowej i Wyceny Aktywów, w zakresie ryzyka operacyjnego – przez Komitet Ryzyka Operacyjnego, natomiast w zakresie prognoz czynników rynkowych – przez Zespół Analiz Makroekonomicznych w Departamencie Rynków Finansowych i Analiz. W zakresie bieżącego monitorowania ryzyka płynności i ryzyka rynkowego Komitet ZAP w swoim działaniu jest wspierany przez Komitet ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego.

W roku 2018 odbyło się 29 posiedzeń Komitetu.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego – w zakresie wspierania Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku w bieżącym monitorowaniu ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego, mającym na celu zapewnienie kształtowania optymalnej relacji ryzyka do wyników finansowych oraz struktury aktywów i pasywów w kontekście spodziewanych przyszłych zmian parametrów rynkowych oraz ograniczeń płynności i ich potencjalnych skutków. Do podstawowych zadań Komitetu należy: monitorowanie i analizowanie pozycji płynności oraz kosztu płynności, a także monitorowanie i analiza ryzyka rynkowego w księdze handlowej.

W roku 2018 odbyło się 31 posiedzeń Komitetu.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym – w zakresie udziału w kształtowaniu zasad zarządzania i sprawowaniu nadzoru nad ryzykiem kredytowym w obszarach polityki kredytowej, wyceny aktywów, budowy i walidacji modeli do oceny ryzyka kredytowego.

Komitet, w szczególności, akceptuje wyniki okresowych przeglądów polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, polityki zarządzania ryzykiem koncentracji oraz polityki zarządzania ryzykiem modeli i rekomenduje Zarządowi Banku zmiany do polityk. Komitet zatwierdza wysokość wyniku z tytułu odpisów na utratę wartości, akceptuje wyniki walidacji modeli oceny ryzyka kredytowego oraz opiniuje i rekomenduje zmiany, wprowadzanie nowych lub zaprzestanie wykorzystywania istniejących modeli w tym obszarze.

W roku 2018 odbyło się 16 posiedzeń Komitetu.

Biuro Walidacji Modeli – w zakresie projektowania i rozwoju metod walidacji modeli istotnych, w tym projektowania przepisów wewnętrznych w tym obszarze. Biuro współpracuje z komórką organizacyjną Centrali właściwą w sprawach ryzyka operacyjnego przy sporządzaniu raportów i informacji zarządczych z zakresu zarządzania ryzykiem modeli. Biuro jest również odpowiedzialne za przeprowadzanie niezależnej walidacji modeli istotnych.

Biuro Wyceny i Monitorowania Ekspozycji Kredytowych – w zakresie weryfikacji oceny ryzyka kredytowego na etapie monitorowania transakcji, współpracuje z właściwymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi Banku w zakresie identyfikacji i wypracowywania działań w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania, a także przygotowuje informację zarządczą, zgodnie z wewnętrznymi przepisami. Biuro jest również odpowiedzialne za ustalanie wysokości odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej dla ekspozycji wycenianych indywidualnie, innych niż zarządzane przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji.

Biuro Zgodności – w zakresie organizacji systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności, projektuje przepisy wewnętrzne z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności, dokonuje identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności. Ponadto odpowiada za gromadzenie danych o zdarzeniach ryzyka braku zgodności oraz za projektowanie i wprowadzanie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności. Sporządza i przedstawia Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Wewnętrznego i Radzie Nadzorczej informacje i raporty z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Biuro jest niezależnym elementem kontroli wewnętrznej, usytuowanym na drugim poziomie w strukturze tego systemu.

Departament Audytu Wewnętrznego – w zakresie kontroli, w ramach audytów wewnętrznych, niezależne i obiektywne badanie oraz ocena adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. Departament jest niezależnym

elementem kontroli wewnętrznej, usytuowanym na trzecim poziomie w strukturze tego systemu.

Departament Decyzji Kredytowych – w zakresie niezależnej od biznesowych jednostek organizacyjnych Banku i komórek organizacyjnych Centrali weryfikacji ryzyka kredytowego na etapie zawierania transakcji, które spełniają warunki aktywacji Departamentu. Departament uczestniczy w podejmowaniu decyzji w sprawie zawarcia transakcji kredytowych spełniających kryteria określone w odrębnych przepisach wewnętrznych.

Departament Kontrolingu i Informacji Zarządczej – w zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka biznesowego i strategicznego, a także kształtowania systemu informacji zarządczej w Banku i realizacji wynikających z niego obowiązków. Departament organizuje system planowania i monitorowania finansowego i inwestycyjnego oraz opracowuje i monitoruje realizację planów finansowych i inwestycyjnych Banku.

Departament Polityki Kredytowej i Wyceny Aktywów – w zakresie odpowiedzialności za opracowanie polityki w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, określanie parametrów dostępności kredytowania (punkty odjęcia, akceptowalne ratingi) oraz proces i metody oceny zdolności kredytowej, w tym modele scoringowe i ratingowe. Departament odpowiada za zasady i parametry wyceny ekspozycji kredytowych, a także analizy portfelowego ryzyka kredytowego oraz raportowanie zarządcze w tym zakresie. Departament rozwija metody analizy wrażliwości portfela kredytowego i stress-testy. Koordynuje także działania w zakresie zarządzania kapitałem i procesem ICAAP, kalkulację współczynników kapitałowych Banku oraz rozwija metody pomiaru kapitału wewnętrznego. Buduje i wdraża rozwiązania w zakresie systemu limitów wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji oraz kapitału regulacyjnego i wewnętrznego. Ponadto Departament odpowiada za kształtowanie polityki, zasad i procedur oceny ryzyka kredytowego instytucji finansowych oraz krajów, a także przygotowanie propozycji limitów zaangażowania wobec banków i krajów z tytułu transakcji wiążących się z ryzykiem Banku.

Ponadto, Departament zapewnia bezpośrednie wsparcie dla działań podejmowanych przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Komitet ds. Ryzyka przy Radzie Nadzorczej Banku.

W strukturze Departamentu funkcjonują zespoły odpowiedzialne za: projektowanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, polityki zarządzania kapitałem i procesem ICAAP oraz polityki zarządzania ryzykiem koncentracji, projektowanie zasad i metod oceny ryzyka kredytowego pojedynczych ekspozycji kredytowych, w tym za sposoby jego ograniczania, projektowanie zasad budowy oraz budowę i rozwój modeli oceny ryzyka kredytowego oraz cykliczne ich monitorowanie, projektowanie metod pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz określanie zasad ustalania wysokości odpisów z tytułu utraty wartości portfela kredytowego, kształtowanie zasad koncentracji zaangażowań, raportowanie z zakresu jakości portfela kredytowego, rozwój i administrację aplikacji wspierających ocenę ryzyka kredytowego.

Departament Prawno-Prezydialny – w zakresie zarządzania ryzykiem prawnym, opiniuje pod względem zgodności z przepisami prawa projekty umów i regulacji wewnętrznych Banku, opracowywania przepisów wewnętrznych Banku dotyczących nadzoru nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów, w których Bank jest zaangażowany kapitałowo.

Departament Restrukturyzacji i Windykacji – w zakresie kształtowania zasad zarządzania wierzytelnościami trudnymi oraz opóźnionymi w spłacie oraz odpowiedzialności, na zasadach i w zakresie określonym w odpowiednich przepisach wewnętrznych, za zarządzanie wierzytelnościami opóźnionymi w spłacie i wierzytelnościami trudnymi poprzez: podejmowanie operacyjnych działań wobec transakcji przejętych do zarządzania, optymalizowanie, planowanie i monitorowanie realizacji kosztów prowadzonej działalności w zakresie odzyskiwania należności oraz współpracę z zewnętrznymi podmiotami realizującymi działania upominawcze i windykacyjne. Departament jest również odpowiedzialny za ustalenie

wysokości odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej dla ekspozycji korporacyjnych wycenianych indywidualnie, pozostających w zarządzaniu tego Departamentu.

Departament Rynków Finansowych i Analiz (do 31 lipca 2018 r. Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami) – w zakresie zarządzania aktywami i pasywami, zarządzania płynnością średnio- i długoterminową, stopą procentową oraz niedopasowaniem walutowym; w ramach działalności operacyjnej pozyskuje długoterminowe źródła finansowania działalności Banku od innych podmiotów finansowych i udziela pożyczek innym bankom, a także współpracuje z agencjami ratingowymi, bankami i międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

Departament Ryzyka Finansowego i Operacyjnego – w zakresie identyfikacji, pomiaru, szacowania, bieżącego monitorowania i raportowania poziomu ryzyka finansowego (ryzyka płynności oraz ryzyka rynkowego – księgi bankowej i księgi handlowej) oraz w zakresie organizacji systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

W ramach zadań w zakresie ryzyka finansowego, Departament weryfikuje czy bieżące działania w obszarze ryzyk finansowych, podejmowane przez Bank, pozostają w zgodzie ze Strategią zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Ochrony Środowiska S.A. Departament jest odpowiedzialny za ciągłe monitorowanie adekwatności miar ryzyka finansowego i obowiązującego w Banku systemu limitów w zakresie ryzyka finansowego, a w szczególności, kontroluje przestrzeganie nadzorczych miar płynności. Departament wprowadza i rozwija metody oraz modele badania ryzyka finansowego oraz pomiaru kapitału dla ryzyk uznanych jako istotne w obszarze ryzyka finansowego, dokonuje okresowego przeglądu regulacji wewnętrznych w zakresie swojej odpowiedzialności merytorycznej. W celu zwiększenia skuteczności prowadzonego procesu monitorowania ryzyka finansowego, systematycznie monitoruje działalność Departamentu Rynków Finansowych i Analiz (dawniej Departamentu Skarbu).

W ramach zadań w zakresie ryzyka operacyjnego, Departament m.in.: odpowiada za organizację systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz nadzoruje jego funkcjonowanie poprzez projektowanie Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, określanie i zapewnianie funkcjonowania procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym, sprawowanie funkcji kontrolnych w obszarze ryzyka operacyjnego poprzez przeprowadzanie pomiaru lub szacowania ryzyka operacyjnego oraz koordynację działań związanych z identyfikacją zdarzeń ryzyka operacyjnego. Oblicza wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego oraz wyznacza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka operacyjnego. Sporządza i przedstawia Radzie Nadzorczej, Zarządowi Banku oraz odpowiednim Komitetom informacje, raporty i analizy z zakresu zarządzania ryzykiem finansowym i operacyjnym; monitoruje poziom ryzyka finansowego i operacyjnego w spółkach Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. Ponadto zapewnia bezpośrednie wsparcie dla działań podejmowanych przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Ryzyka Operacyjnego, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego.

Dodatkowo, od 1 października 2018 r. w Departamencie realizowane są zadania systemowe w zakresie koordynacji zarządzania modelami w Banku.

W strukturze Departamentu funkcjonuje zespół odpowiedzialny za monitorowanie ryzyka rynkowego w księdze bankowej i handlowej oraz obsługę baz danych, zespół odpowiedzialny za organizację systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz samodzielne stanowiska ds. ryzyka płynności.

Pozostałe komórki organizacyjne Centrali Banku – w zakresie identyfikowania, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z zadaniami komórki określonymi w Regulaminie organizacyjnym Banku oraz w Polityce zgodności Banku.

Wszyscy pracownicy Banku – w zakresie dbałości o utrzymanie akceptowanego przez Bank poziomu ryzyka w procesie realizacji bieżących czynności, zgodnie z zakresem odpowiedzialności właściwym dla danego stanowiska.

Art. 435.1 c-d

*Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka;
Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko*

Zakres i charakter systemów raportowania oraz pomiaru ryzyka, strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka oraz strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających oraz czynników łagodzących ryzyko zostały zawarte w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2018 roku”, w części dotyczącej zarządzania ryzykiem oraz w niniejszych Informacjach.

Art. 435.1 e

Zatwierdzone przez organ zarządzający oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w instytucji, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii instytucji

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi **Załącznik Nr 1** do niniejszych Informacji.

Art. 435.1 f

Zatwierdzone przez organ zarządzający zwięzłe oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka instytucji związany ze strategią działalności.

Ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający został opisany w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2018 roku”, w części dotyczącej zarządzania ryzykiem oraz w niniejszych Informacjach.

1.2. Zasady zarządzania (CRR art. 435.2)

Art. 435.2 a

Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego

Członkowie organu zarządzającego nie zajmują stanowisk dyrektorskich. W związku z pełnieniem funkcji członka Zarządu sprawują oni nadzór nad głównymi obszarami działalności banku.

Art. 435.2 b

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej

Bank mając w szczególności na uwadze:

- konieczność zapewnienia ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem,
- szczególną dbałość o długoterminowe dobro Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz o interes akcjonariuszy,
- istotność wpływu na dobro Banku właściwego doboru osób na funkcje członków Zarządu wprowadził „Politykę oceny adekwatności kandydatów na członków Zarządu oraz członków Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A.” (dalej „Polityka oceny adekwatności” albo „Polityka”). Polityka oceny adekwatności spełnia wymagania określone w art. 22aa. Prawa bankowego i Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA). Polityka przyczynia się do skutecznego nadzoru nad Bankiem poprzez potwierdzenie posiadania odpowiednich kwalifikacji, dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków, niezależności i braku konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcję członków Zarządu. Ocena adekwatności osób na funkcje członków Zarządu Banku oraz członków Zarządu Banku jest przeprowadzana z zastosowaniem obowiązujących przepisów.

Art. 435.2 c

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane

BOŚ S.A. uwzględnia w polityce kadrowej podstawowe elementy polityki różnorodności, wychodząc z założenia, że wartości wynikające z różnic stanowią dodatkowy atut organizacji.

BOŚ S.A. kieruje się zasadą niedopuszczalności jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu, bezpośredniej lub pośredniej, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na formę zatrudnienia, postrzegając zróżnicowanie pracowników jako wartość, która tworzy kapitał i stanowi potencjalne źródło budowania przewagi konkurencyjnej Banku. BOŚ S.A. dąży do zapewnienia pracownikom przyjaznego środowiska pracy i przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji i mobbingu.

BOŚ S.A. informował o nieprzyjęciu zasady ładu korporacyjnego, wprowadzonej Uchwałą Nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., dotyczącej stosowania przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów, gdyż zasady różnorodności w odniesieniu do pracowników (w

tym kluczowych menedżerów) są zawarte w Kodeksie Etyki, Regulaminie pracy, Regulaminie doboru i zatrudniania oraz Wewnętrznej Polityce antymobbingowej, jednak w odniesieniu do organu zarządzającego, Bank nie posiada takiej regulacji.

Bank w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, zapewnia różnorodność pod względem płci, wykształcenia i osiągnięć zawodowych, a także geograficznym, celem zagwarantowania szerokiego spektrum poglądów i doświadczeń. Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia oraz doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

Art. 435.2 d

Utworzenie (bądź nie) oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczby posiedzeń komitetu

W styczniu 2016 r. w Banku został powołany Komitet ds. ryzyka. Komitet tworzą wybrani Członkowie Rady Nadzorczej. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym powołane w Banku komitety ds. poszczególnych rodzajów ryzyka wraz z liczbą ich posiedzeń w roku 2018 zostały opisane w części 1.1 Cele i strategii w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435.1 b).

Art. 435.2 e

Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego

W Banku i w Grupie Kapitałowej funkcjonuje system bieżącego oraz okresowego informowania i raportowania o istotnych ryzykach:

- system bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie kierownictwa odpowiednich szczebli zarządzania o zaistniałych istotnych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczenie zagrożeń, wynikających z tych zdarzeń,
- system okresowego raportowania obejmuje prezentację najistotniejszych zdarzeń ryzyka, w ramach informacji zarządczej.

Informacja zarządcza w zakresie istotnych ryzyk umożliwia Komitetom Banku, Zarządowi Banku oraz Komitetom Rady Nadzorczej i Radzie Nadzorczej Banku ocenę poziomu podejmowanego w Banku i w Grupie Kapitałowej ryzyka i, w szczególności, zawiera:

- ocenę wielkości narażenia Banku na straty, wynikające z istotności i ekspozycji na poszczególne ryzyka oraz zgodności skutków działalności Banku z apetytem oraz tolerancją Banku na poszczególne ryzyka (tj. akceptowanym ich poziomem),
- informację na temat przestrzegania norm nadzorczych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących limitów ryzyka,
- opracowane plany działania w sytuacjach awaryjnych,
- wyniki testów warunków skrajnych (w tym analiz wrażliwości, testów odwróconych oraz analiz scenariuszowych),
- informację na temat jakości portfela kredytowego (kredyty zagrożone oraz z utratą wartości),
- informację na temat poziomu ryzyka poszczególnych grup klientów oraz produktów o znaczącym udziale w portfelu kredytowym,
- pogłębioną analizę płynności długoterminowej,
- wyniki przeprowadzonych przeglądów systemu zarządzania ryzykiem,
- wyniki oraz ocenę efektywności stosowanych metod i modeli pomiaru ryzyka,

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

- informację na temat zmian regulacji wewnętrznych i regulacji nadzorczych (w tym rekomendacji) oraz sposobu ich realizacji,
- wnioski i rekomendacje.

Poza standardowymi raportami na temat istotnych ryzyk opracowywane są dodatkowe raporty i analizy wynikające z regulacji wewnętrznych i zewnętrznych lub też z bieżących potrzeb Banku (ze względu na poziom ryzyka, rozwój produktów lub też zmiany warunków makroekonomicznych i trendów rynkowych).

Listy odbiorców, częstotliwość oraz terminy sporządzenia informacji zarządczej w zakresie ryzyka finansowego, kredytowego, adekwatności kapitałowej oraz ryzyka operacyjnego zostały określone w wewnętrznych regulacjach, w tym w szczególności w Zasadach funkcjonowania systemu informacji zarządczej oraz sporządzania i przekazywania informacji zarządczej w BOS S.A.

2. ZAKRES STOSOWANIA WYMOGÓW ROZPORZĄDZENIA (CRR art. 436)

Art. 436 a

Nazwa instytucji, do której mają zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia

Bank Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Żelaznej 32 został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) Nr 42 z dnia 15 września 1990 roku i aktu notarialnego z dnia 28 września 1990 roku o utworzeniu Banku. Bank Ochrony Środowiska S.A. jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000015525 oraz posiada numer statystyczny REGON 006239498.

Bank Ochrony Środowiska S.A. jest bankiem utworzonym na czas nieokreślony w formie spółki akcyjnej, działającej na podstawie Statutu, ustawy Prawo bankowe, Kodeksu spółek handlowych i innych przepisów prawa obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Art. 436 b

Zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych wraz z krótkim opisem odnośnych podmiotów

Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku tworzył Bank Ochrony Środowiska S.A., pełniący rolę dominującą nad jednostkami bezpośrednio zależnymi: Domem Maklerskim BOŚ S.A., BOŚ Eko Profit S.A. oraz jednostką pośrednio zależną MS Wind sp. z o.o. (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.):

- 1) Dom Maklerski BOŚ S.A. prowadzi działalność na rynku kapitałowym, w szczególności świadczy usługi maklerskie,
- 2) BOŚ Eko Profit S.A. prowadzi działalność leasingową oraz działalność finansową i doradczą uzupełniającą ofertę usługową Banku,
- 3) MS Wind sp. z o.o. prowadzi farmę wiatrową.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Zakres konsolidacji jednostek Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. do celów regulacji ostrożnościowych i rachunkowości na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Zakres konsolidacji jednostek Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. do celów regulacji ostrożnościowych oraz rachunkowości na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Konsolidacja ostrożnościowa*				Konsolidacja rachunkowa
	w pełni skonsolidowane	skonsolidowane metodą proporcjonalną	pomniejszają fundusze własne	nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych	w pełni skonsolidowane
Dom Maklerski BOŚ S.A.	tak	nie	nie	nie	tak
BOŚ Eko Profit S.A.	tak	nie	nie	nie	tak
MS Wind Sp. z o.o.	nie	nie	nie	tak	tak

Źródło: Bank

* Konsolidacja ostrożnościowa prowadzona jest zgodnie z art. 18 i 19 Rozporządzenia CRR.

Art. 436 b (i)

Jednostki Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., które były objęte konsolidacją pełną, do celów rachunkowości

Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.

Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu tej Spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Marszałkowska 78/80, 00-517 Warszawa
Kapitał podstawowy:	25 194 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność maklerska

BOŚ Eko Profit S.A.

Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego BOŚ Eko Profit S.A., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu tej spółki.

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	BOŚ Eko Profit S.A.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał podstawowy:	12 127 800 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność leasingowa oraz działalność finansowa i doradcza

MS Wind sp. z o. o.

Bank posiada za pośrednictwem BOŚ Eko Profit S.A. udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego MS Wind sp. z o.o., co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej Spółki.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Podstawowe informacje:

Firma i forma prawna:	MS Wind sp. z o.o.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał podstawowy:	11 411 000 PLN
Podstawowy przedmiot działalności:	prowadzenie farmy wiatrowej

Poniżej zostało zaprezentowane zbiorcze zestawienie informacji nt. podmiotów w pełni skonsolidowanych do celów rachunkowości:

Tabela 2. Podmioty Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w pełni skonsolidowane do celów rachunkowości na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Podmiot	Siedziba	Rodzaj działalności	Udział w kapitale	Udział w głosach	Metoda konsolidacji	KRS
Podmioty zależne bezpośrednio							
1.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Warszawa	Usługi maklerskie	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000048901
2.	BOŚ Eko Profit S.A.	Warszawa	Działalność leasingowa oraz działalność finansowa i doradcza	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000336182

Źródło:

1. Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
2. Bank

Tabela 3. Podmioty pośrednio zależne (podmiot zależny od BOŚ Eko Profit S.A.) na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Podmiot	Siedziba	Rodzaj działalności	Udział w kapitale	Udział w głosach	Metoda konsolidacji	KRS
Podmioty zależne pośrednio							
1.	MS Wind Sp. z o.o.	Warszawa	Prowadzenie farmy wiatrowej	100%	100%	metoda pełna	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydz. Gosp. KRS 0000397831

Źródło:

1. Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
2. Bank

Art. 436 b (ii)

Podmioty skonsolidowane metodą proporcjonalną

Podmioty Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. są konsolidowane metodą pełną. Bank nie stosuje konsolidacji metodą proporcjonalną.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Art. 436 b (iii)

Podmioty, które pomniejszają fundusze własne do celów regulacji ostrożnościowych

Fundusze własne Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. nie zostały pomniejszone o wartość udziałów w podmiotach sektora finansowego.

Art. 436 b (iv)

Podmioty, które nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych

Podmioty z Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. → MS Wind sp. z o.o.

Podmioty spoza Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. → WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank posiadał akcje Spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. stanowiące 29,48% udziału w kapitale zakładowym i głosach Spółki.

Zgodnie z MSSF 9 akcje Spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. zostały przeklasyfikowane do inwestycyjnych papierów wartościowych i są ujmowane w sprawozdaniu finansowym w pozycji kapitałowe papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite. W sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. akcje Spółki wykazane są według kosztu historycznego.

Art. 436 c

Wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą (Bank) i jej jednostki zależne

W 2018 roku nie zaistniały przeszkody natury prawnej i praktycznej w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo w spłacie zobowiązań pomiędzy Bankiem Ochrony Środowiska S.A. a jego podmiotami zależnymi.

Art. 436 d

Kwotę łączną, o którą rzeczywiste fundusze własne są pomniejszane od wymaganego minimum we wszystkich jednostkach zależnych nieobjętych konsolidacją oraz nazwę lub nazwy tych jednostek zależnych

Zgodnie z Tabelą 1 Zakres konsolidacji jednostek Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. do celów regulacji ostrożnościowych oraz rachunkowości na dzień 31 grudnia 2018 roku, zamieszczoną w części Art. 436 b, sytuacja, o której mowa w Art. 436 d nie wystąpiła.

Art. 436 e

W stosownych przypadkach okoliczności stosowania przepisów określonych w art. 7 i 9 Rozporządzenia CRR

Bank podlega wymogom ostrożnościowym na zasadzie indywidualnej.

3. FUNDUSZE WŁASNE (CRR art. 437)

W funduszach własnych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. dominuje kapitał podstawowy Tier I.

Art. 437 a

Pełne uzgodnienie pozycji kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych Tier I, pozycji Tier II, jak również filtrów i odliczeń stosowanych na mocy przepisów art. 32-35, 36, 56, 66 oraz 79 Rozporządzenia CRR, w odniesieniu do funduszy własnych Banku oraz bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym Banku

Poniższe dane liczbowe przedstawiają strukturę funduszy własnych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Tabela 4. Struktura funduszy własnych wykorzystywana do obliczenia współczynnika kapitałowego w ujęciu skonsolidowanym na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN			
Wiersze	Nr ident.	Pozycja	Kwota
010	1	FUNDUSZE WŁASNE	2 453 560
015	1.1	KAPITAŁ TIER I	2 094 575
020	1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	2 094 575
030	1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	1 461 036
040	1.1.1.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	929 477
045	1.1.1.1.1	w tym: Instrumenty kapitałowe subskrybowane przez organy publiczne w sytuacjach nadzwyczajnych	0
050	1.1.1.1.2	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	0
060	1.1.1.1.3	Ażio	532 851
070	1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-1 292
080	1.1.1.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-1 292
090	1.1.1.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
091	1.1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
092	1.1.1.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale podstawowym Tier I	0
130	1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-117 748
140	1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	-145 930
150	1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	28 182
160	1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	70 026
170	1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-41 844
180	1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	61 715
200	1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	643 675
210	1.1.1.5	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302
220	1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

230	1.1.1.7	Udział mniejszości ujęty w kapitale podstawowym Tier I	0
240	1.1.1.8	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowych udziałów mniejszości	0
250	1.1.1.9	Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-3 838
260	1.1.1.9.1	(-) Zwiększenia kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych	0
270	1.1.1.9.2	Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0
280	1.1.1.9.3	Skumulowane zyski i straty spowodowane zmianami własnego ryzyka kredytowego w zakresie zobowiązań wycenionych według wartości godziwej	0
285	1.1.1.9.4	Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z zobowiązaniami będącymi instrumentami pochodnymi	0
290	1.1.1.9.5	(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-3 838
300	1.1.1.10	(-) Wartość firmy	-551
310	1.1.1.10.1	(-) Wartość firmy rozliczana jako aktywa niematerialne i prawne	-551
320	1.1.1.10.2	(-) Wartość firmy uwzględniona w wycenie znacznych inwestycji	0
330	1.1.1.10.3	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z wartością firmy	0
340	1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-106 509
350	1.1.1.11.1	(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych	-119 009
360	1.1.1.11.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi i prawnymi	12 500
370	1.1.1.12	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych po odliczeniu powiązanych rezerw z tytułu podatku dochodowego	-290
380	1.1.1.13	(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	0
390	1.1.1.14	(-) Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
400	1.1.1.14.1	(-) Kwota brutto aktywów funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
410	1.1.1.14.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z aktywami funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
420	1.1.1.14.3	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami, które instytucja może wykorzystywać w nieograniczony sposób	0
430	1.1.1.15	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I	0
440	1.1.1.16	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał podstawowy Tier I	0
450	1.1.1.17	(-) Znaczące pakiety akcji poza sektorem finansowym, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
460	1.1.1.18	(-) Pozycje sekurytyzacyjne, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
470	1.1.1.19	(-) Dostawy z późniejszym terminem rozliczenia, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
471	1.1.1.20	(-) Pozycje w koszyku, w odniesieniu do których instytucja nie może określić wagi ryzyka przy zastosowaniu metody IRB oraz które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
472	1.1.1.21	(-) Ekspozycje kapitałowe przy zastosowaniu metody modeli wewnętrznych, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1 250 %	0
480	1.1.1.22	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

490	1.1.1.23	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	0
500	1.1.1.24	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
510	1.1.1.25	(-) Kwota przekraczająca próg 17,65 %	0
520	1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	108 783
524	1.1.1.27	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	0
529	1.1.1.28	Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	0
530	1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
540	1.1.2.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał dodatkowy Tier I	0
550	1.1.2.1.1	Oplacone instrumenty kapitałowe	0
560	1.1.2.1.2	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	0
570	1.1.2.1.3	Ażio	0
580	1.1.2.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale dodatkowym Tier I	0
590	1.1.2.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
620	1.1.2.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
621	1.1.2.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
622	1.1.2.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale dodatkowym Tier I	0
660	1.1.2.2	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0
670	1.1.2.3	Instrumenty emitowane przez jednostki zależne ujmowane w kapitale dodatkowym Tier I	0
680	1.1.2.4	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowego ujęcia instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale dodatkowym Tier I	0
690	1.1.2.5	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I	0
700	1.1.2.6	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
710	1.1.2.7	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
720	1.1.2.8	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier II ponad kapitał Tier II	0
730	1.1.2.9	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale dodatkowym Tier I	0
740	1.1.2.10	Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał dodatkowy Tier I (odliczenie w kapitale podstawowym Tier I)	0
744	1.1.2.11	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	0
748	1.1.2.12	Elementy kapitału dodatkowego Tier I lub odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I – inne	0
750	1.2	KAPITAŁ TIER II	358 985
760	1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	358 985
770	1.2.1.1	Oplacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	358 985
780	1.2.1.2	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	0

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Zakres konsolidacji zastosowany w ramach opublikowanego „Rocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku” różni się od zakresu konsolidacji ostrożnościowej, wymaganej zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Tabela zawierająca różnice w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowi **Załącznik Nr 2** do niniejszych Informacji.

Art. 437 b-c

*Opis głównych cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II emitowanych przez Bank;
Pełne warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów dodatkowych w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II*

Kapitał Tier I

W poniższej tabeli zostały zaprezentowane główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I.

Tabela 5. Główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów dodatkowych w Tier I emitowanych przez Bank na dzień 31 grudnia 2018 roku

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Kodeks spółek handlowych
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>	
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier I
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące w okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier I
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Akcje na okaziciela
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym, na dzień 31.12.2018 r.	929 476 710,00 PLN – kapitał zakładowy 532 181 189,00 PLN – kwota ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej
9	Wartość nominalna instrumentu	10,00 PLN
9a	Cena emisyjna	Akcje serii A – 10,00 PLN Akcje serii B – 15,00 PLN Akcje serii C – 15,00 PLN Akcje serii D – 18,00 PLN Akcje serii E – 18,00 PLN Akcje serii F – 18,00 PLN Akcje serii G – 18,00 PLN Akcje serii H – 10,00 PLN Akcje serii I – 10,00 PLN Akcje serii J – 12,00 PLN Akcje serii K – 21,00 PLN Akcje serii L – 29,00 PLN Akcje serii M – 39,18 PLN Akcje serii N – 92,00 PLN Akcje serii O – 72,83 PLN Akcje serii P – 35,00 PLN Akcje serii U – 10,00 PLN Akcje serii V – 10,00 PLN
9b	Cena wykupu	Nie dotyczy
10	Kwalifikacja księgową	Kapitał własny

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

11	Pierwotna data emisji	Akcje serii A – 28.09.1990 r. Akcje serii B – 03.07.1991 r. Akcje serii C – 29.05.1992 r. Akcje serii D – 14.05.1993 r. Akcje serii E – 25.05.1994 r. Akcje serii F – 05.12.1994 r. Akcje serii G – 17.05.1995 r. Akcje serii H – 17.05.1995 r. Akcje serii I – 17.05.1995 r. Akcje serii J – 26.04.1996 r. Akcje serii K – 26.04.1996 r. Akcje serii L – 21.06.1996 r. Akcje serii M – 17.10.1997 r. Akcje serii N – 19.12.2006 r. Akcje serii O – 09.12.2009 r. Akcje serii P – 23.09.2011 r. Akcje serii U – 27.04.2016 r. Akcje serii V – 13.02.2018 r.
12	Wieczyste czy terminowe	Wieczyste
13	Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta	Nie
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy
	<i>Kupony /Dywidendy</i>	
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	W pełni uznaniowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty wykupu	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy

Źródło: Bank

Kapitał Tier II

Kapitał Tier II Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. obejmują zobowiązania z tytułu emisji obligacji podporządkowanych, z wyłączeniem obligacji wyemitowanych przez Dom Maklerski BOŚ S.A. (opisanych poniżej), które podlegają eliminacji w procesie konsolidacji:

- 1) w dniu 25 sierpnia 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 150 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 11 lipca 2014 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii P,
- 2) w dniu 21 października 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 83 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 26 września 2014 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii R1,
- 3) w dniu 25 stycznia 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 32,5 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 30 grudnia 2015 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii W²,
- 4) w dniu 26 października 2017 Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 34,2 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 28 lipca 2017 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii AA1,
- 5) w dniu 14 grudnia 2017 Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie kwoty 65,8 mln PLN stanowiącej zobowiązanie podporządkowane z tytułu emisji przez Bank w dniu 31 października 2017 roku obligacji zwykłych na okaziciela serii AA2.

W dniu 2 stycznia 2014 roku Dom Maklerski BOŚ S.A. wyemitował obligacje podporządkowane:

- 1) serii A, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 3 stycznia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2018 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 4.105,00 PLN,
- 2) serii B, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 3 stycznia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2018 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 4.105,00 PLN.

W dniu 16 kwietnia 2014 roku Dom Maklerski BOŚ S.A. wyemitował obligacje podporządkowane:

- 1) serii C, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 17 kwietnia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na 31.12.2018 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 146.415,00 PLN,
- 2) serii D, w kwocie 2,5 mln PLN, które podlegają od dnia 17 kwietnia 2014 roku liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2018 roku, z tytułu ww. serii w Tier II ujęta została kwota 146.415,00 PLN.

Tabele zawierające główne cechy instrumentów stanowią **Załącznik Nr 3** do niniejszych Informacji.

Art. 437 d

Oddzielne informacje na temat charakteru i kwot następujących pozycji:

- (i) każdego filtru ostrożnościowego stosowanego zgodnie z art. 32-35;*
- (ii) każdego odliczenia dokonanego zgodnie z art. 36, 56 oraz 66;*
- (iii) pozycji nieodliczonych zgodnie z art. 47, 48, 56, 66 oraz 79;*

---

² Zgodnie z art. 64 CRR od 31.12.2017 r. obligacje serii W podlegają liniowej, dziennej amortyzacji. Na dzień 31.12.2018 r. w Tier II ujęta została kwota 25 986 tys. PLN.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Szczegółowy wykaz różnic pomiędzy kwotami konsolidacji ostrożnościowej a kwotami ujętymi przed przyjęciem Rozporządzenia CRR na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowi **Załącznik Nr 4** do niniejszych Informacji.

Art. 437 e

Opis wszystkich ograniczeń zastosowanych do obliczania funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w kalkulacji kapitału podstawowego ujmuje korektę z tytułu filtrów ostrożnościowych (korektę wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, tj. korektę z tytułu wyceny ostrożnościowej dotyczącą wszystkich aktywów wycenianych wg wartości godziwej zgodnie z metodologią ustanowioną przez EBA (EBA/CP/2013/28)) i na podstawie Art. 34 i 105 CRR.

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosuje rozwiązania przejściowe dotyczące złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF9 na fundusze własne Grupy w oparciu o Art. 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku zmieniającego Rozporządzenie CRR.

Art. 437 f

Wyjaśnienie podstawy służącej do obliczania współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie ujawnia współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR.

4. WYMOGI KAPITAŁOWE (CRR art. 438)

Art. 438 a

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżącej i przyszłej działalności Banku

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosuje proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP, który został przyjęty przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku.

Kapitał wewnętrzny definiowany jest jako szacowana przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. kwota kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., uwzględniająca zmiany otoczenia gospodarczego oraz przewidywany poziom ryzyka. Kapitał wewnętrzny powinien pokrywać przewidywany przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. poziom strat nieoczekiwanych, na które Grupa może być narażona w przeszłości.

Ryzyko istotne to takie ryzyko, które może mieć istotny, negatywny wpływ na kapitały i/lub fundusze własne Banku lub Grupy. Do ryzyk istotnych zalicza się ryzyka stale istotne oraz ryzyka, dla których okresowa ocena istotności, wykaże, że ryzyko jest istotne w danym okresie czasu.

Do ryzyk stale istotnych Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta,
- 2) ryzyko rynkowe, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 5) ryzyko koncentracji,
- 6) ryzyko płynności,
- 7) ryzyko biznesowe i strategiczne,
- 8) ryzyko rezydualne,
- 9) ryzyko niewypłacalności,
- 10) ryzyko systemowe,
- 11) ryzyko modeli.

Ryzyko kredytowe

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka kredytowego szacowany jest w oparciu o model wewnętrzny bazujący na nieoczekiwanej stracie kredytowej.

Główne założenia modelu straty nieoczekiwanej, są następujące:

- model obejmuje pracujący portfel detaliczny i korporacyjny z wyłączeniem finansów publicznych i banków z uwagi na fakt, że nieoczekiwana strata jest rezultatem wystąpienia znacznego i mało prawdopodobnego pogorszenia jakości kredytowej portfela, co jest specyficzne dla ekspozycji pracujących (dla portfeli nie objętych modelem za kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego przyjmuje się kapitał regulacyjny),
- wartość straty nieoczekiwanej jest estymowana na podstawie dużej liczby symulacji,
- strata wyznaczana jest dla całego portfela kredytowego i alokowana na poszczególne podportfele.

Bank ostrożnościowo zakłada, że w przypadku, gdy suma kapitału wyznaczonego metodami wewnętrznymi, dla pracującej części portfeli detalicznego i korporacyjnego stanowi mniej niż 80% wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka kredytowego utworzonego na pracującą część tych portfeli, wówczas kapitał wewnętrzny ustala się na poziomie 80% wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka kredytowego utworzonego na pracującą część tych portfeli.

Ryzyko rynkowe

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka rynkowego, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA, był równy regulacyjnym wymogom kapitałowemu.

Ryzyko operacyjne

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka operacyjnego był równy regulacyjnemu wymogowi kapitałowemu na to ryzyko.

Ryzyka pozostałe

Dla pozostałych ryzyk stale istotnych oraz ryzyk, dla których oceny istotności dokonuje się okresowo, kapitał wewnętrzny ustalany jest na podstawie metodyk, określonych w regulacjach

wewnętrznych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. Regulacje te stanowiły podstawę do monitorowania, oceny poziomu istotności oraz wyznaczania kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących w działalności Banku i Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Ryzyka uwzględniane w procesie szacowania kapitału wewnętrznego w politykach i regulacjach wewnętrznych były zdefiniowane jak poniżej:

- **ryzyko biznesowe i strategiczne** – ryzyko związane z nieosiągnięciem założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia rywalizacji rynkowej oraz z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany,
- **ryzyko braku zgodności** (compliance) – ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa i przepisów wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
- **ryzyko cyklu gospodarczego** – ryzyko związane z negatywnym wpływem cyklu gospodarczego na działalność Banku,
- **ryzyko ekologiczne** – ryzyko dla portfela transakcji proekologicznych wynikające z wystąpienia czynników:
  - techniczno-ekologicznych, związanych ze szczegółowymi technicznymi wymaganiami zawartymi w umowie kredytu,
  - prawno-rynkowych, wynikających ze zmian w systemie wsparcia lub powstania nierównowagi rynkowej, prowadzącej do pogorszenia warunków ekonomicznych dla działalności firm należących do podstawowych segmentów/sectorów finansowanych poprzez transakcje proekologiczne,
- **ryzyko koncentracji** – zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej Banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej Banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka Banku. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na:
  - ryzyko koncentracji branżowej,
  - ryzyko koncentracji zabezpieczeń,
  - wobec klientów korporacyjnych określanych jako największe zaangażowania, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku,
- **ryzyko kraju** – niebezpieczeństwo, że kontrahent z danego kraju może nie być w stanie wypełnić swych zobowiązań wskutek m.in. restrykcji nałożonych przez władze centralne kraju kontrahenta na rozliczenia międzynarodowe, niepokoju wewnętrznego oraz z innych przyczyn związanych z sytuacją makroekonomiczną, bądź polityczno-społeczną kraju kontrahenta, obejmujące m.in. ryzyko konwersji waluty, które polega na tym, że władze danego kraju ograniczają administracyjnie możliwość zamiany jednej waluty na drugą oraz ryzyko transferu, które występuje, gdy na mocy decyzji władz kraju, z którymi Bank prowadzi transakcje, zostanie ograniczony lub całkowicie zakazany transfer należności, wskutek czego kontrahent nie będzie w stanie wypełnić swoich zobowiązań,

- **ryzyko kredytowania w walutach obcych** – rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie dla wyników i kapitałów Banku związane z kredytami w walutach obcych udzielanymi kredytobiorcom niezabezpieczonym,
- **ryzyko kredytowe** – oznacza ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta,
- **ryzyko kredytowe kontrahenta** – oznacza ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją,
- **ryzyko modeli** – jest specyficznym elementem ryzyka operacyjnego i oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść instytucja, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli; objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem zraportowanym przez dany model a wielkością rzeczywistą, gdzie źródłami tych rozbieżności mogą być: immanentne ograniczenia modeli, ryzyko danych, ryzyko założeń modeli, ryzyko administrowania modelami,
- **ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej** – ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów,
- **ryzyko niewypłacalności** – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku,
- **ryzyko operacyjne** – ryzyko związane z wystąpieniem straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne, z uwzględnieniem zdarzeń ryzyka operacyjnego charakteryzujących się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami; w zakres ryzyka operacyjnego nie włącza się ryzyka reputacji i strategicznego,
- **ryzyko płynności** – ryzyko zagrożenia utratą zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, do pozyskiwania funduszy na sfinansowanie nieoczekiwanego wycofania depozytów oraz do generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych,
- **ryzyko prawno - regulacyjne** – ryzyko związane z poniesieniem strat materialnych i niematerialnych, powstające m.in.: na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji prawnych, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, oraz niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub organów administracji publicznej rozstrzygających sprawy sporne powstające na tle stosunków prawnych danej organizacji z innymi podmiotami. Ryzyko to obejmuje także nieefektywność prowadzonego biznesu wskutek ponoszonych kosztów związanych z niestabilnością uregulowań prawnych lub zmian w orzecznictwie,
- **ryzyko prowadzenia działalności** – rzeczywiste lub potencjalne ryzyko strat, jakie może ponieść dana instytucja w wyniku niewłaściwego świadczenia usług finansowych, w tym umyślnego uchybienia lub zaniedbania,
- **ryzyko reputacji** – ryzyko związane z pogorszeniem się sytuacji Banku wskutek niekorzystnych zmian w postrzeganiu Banku spowodowanych czynnikami zewnętrznymi,

- **ryzyko rezydualne** – ryzyko związane z wystąpieniem straty w przypadku niewykonania zobowiązania, wynikającej z mniejszej kwoty odzysku od oczekiwanej przy uwzględnieniu ustanowionych zabezpieczeń,
- **ryzyko rozliczenia/dostawy** – ryzyko wynikające z nierozliczenia po ustalonych datach rozliczenia / dostawy instrumentów dłużnych, instrumentów kapitałowych, walut obcych i towarów (z wyjątkiem transakcji odkupu i transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów). Ryzyko dotyczy transakcji, w których instrumentem bazowym są instrumenty dłużne oraz waluty obce, tj. FX swap i FX forward. Bank, dodatkowo monitoruje ryzyko rozliczenia / dostawy dla transakcji IRS,
- **ryzyko rozmycia** – ryzyko powstające w sytuacji, w której Bank, w ramach zabezpieczenia należności, przyjmuje wierzytelności, jakie dłużnik Banku posiada względem strony trzeciej (np. swego kontrahenta). Wielkość takiego zabezpieczenia ulega zmniejszeniu na skutek działania ryzyka rozmycia wówczas, gdy sama wierzytelność zostaje pomniejszona, na przykład w wyniku: odliczeń z tytułu zwrotu lub reklamacji jakości towarów, jakie dłużnik sprzedał stronie trzeciej; istnienia zobowiązań, jakie dłużnik Banku ma względem strony trzeciej; kompensat lub promocyjnych upustów, jakie dłużnik Banku stosuje wobec strony trzeciej,
- **ryzyko rynkowe w księdze handlowej** – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku). Ryzyko rynkowe dotyczy pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych,
- **ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej** – ryzyko związane z wystąpieniem negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na aktualny i prognozowany wynik finansowy lub wartość ekonomiczną kapitału własnego,
- **ryzyko systemowe** – ryzyko zakłócenia w funkcjonowaniu systemu finansowego, które może spowodować negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i realnej gospodarki. Źródłem ryzyka systemowego mogą być w szczególności tendencje związane z nadmierną dynamiką kredytu bądź zadłużenia i związane z nimi nierównowagi w zakresie cen aktywów, niestabilne modele finansowania, rozkład ryzyka w systemie finansowym, powiązania pomiędzy instytucjami finansowymi, bądź nierównowagi makroekonomiczne i sektorowe,
- **ryzyko zarażenia** – zagrożenie przeniesienia zakłóceń w funkcjonowaniu rynku lub uczestnika rynku finansowego na inny rynek lub innego uczestnika/uczestników rynku finansowego, w szczególności gdy transmisja zakłóceń jest wyjątkowo silna (ekstremalna) a jej źródłem nie są powszechnie występujące czynniki rynkowe lub uwarunkowania ekonomiczne,
- **ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców** - specyficzne ryzyko koncentracji wynikające z potencjalnej możliwości poniesienia przez instytucję znacznych strat kredytowych w wyniku koncentracji ekspozycji wobec grupy kredytobiorców charakteryzujących się podobnym zachowaniem pod względem niewykonania zobowiązań, a także związane z potencjalną możliwością wystąpienia zdarzenia (np. naturalnego lub społecznego/politycznego) o charakterze ogólnokrajowym skutkującego niewypełnieniem zobowiązań przez dużą grupę dłużników,
- **ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA)** – ryzyko dotyczące korekty wyceny portfela transakcji z kontrahentem w związku ze zmianą ryzyka kredytowego tego kontrahenta. Korekta ta odzwierciedla bieżącą wartość rynkową ryzyka kredytowego kontrahenta wobec banku, ale nie odzwierciedla bieżącej wartości rynkowej ryzyka kredytowego banku wobec kontrahenta.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Przyjmując kryteria istotności, na dzień 31 grudnia 2018 roku, ryzykami istotnymi były ryzyka z grupy ryzyk stale istotnych oraz dodatkowo w Banku – ryzyko kraju oraz ryzyko kredytowania w walutach obcych.

Poza ryzykami stale istotnymi oraz podlegającymi cyklicznej ocenie istotności, Bank identyfikuje w swojej działalności i obserwuje ryzyka nieistotne.

Kapitał wewnętrzny dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 1 414 652 tys. PLN.

Struktura kapitału wewnętrznego dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

Tabela 6. Struktura kapitału wewnętrznego dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku
w tys. PLN

Ryzyko	Kapitał wewnętrzny	Struktura
Ryzyko kredytowe oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	846 409	59,83%
Ryzyko rynkowe w księdze handlowej	18 548	1,31%
Ryzyko operacyjne	79 688	5,63%
Ryzyko z tytułu CVA	1 631	0,11%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	58 542	4,14%
Ryzyko koncentracji sektorów branżowych	26 308	1,86%
Ryzyko koncentracji zabezpieczeń	32 374	2,29%
Ryzyko koncentracji największych zaangażowań	24 315	1,72%
Ryzyko płynności	59 916	4,24%
Ryzyko kraju	56 127	3,97%
Ryzyko biznesowe i strategiczne	18 082	1,28%
Ryzyko rezydualne	30 716	2,17%
Ryzyko modeli	48 098	3,40%
Ryzyko systemowe	40 024	2,83%
Ryzyko kredytowania w walutach obcych	73 874	5,22%
RAZEM	1 414 652	100,00%

Źródło: Bank

Bank alokuje kapitał wewnętrzny na poszczególne linie (portfele) biznesowe w celu zwiększenia efektywności działalności kredytowej, optymalizacji procesu planowania strategicznego oraz określenia akceptowalnego poziomu ryzyka wyrażonego poziomem alokowanego kapitału. Bank wyznacza i monitoruje wartości ostrzegawcze w zakresie:

- maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie ryzyka związanego z danym portfelem biznesowym.

W Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. dokonywany jest cyklicznie przegląd procesu ICAAP.

Art. 438 b

Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych przez Nadzór opisanych w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE (na wniosek odpowiedniego właściwego organu)

Informacja znajduje się w części 6. Bufory kapitałowe (CRR art.440)

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Art. 438 c

8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR (w związku ze stosowaniem przez Bank metody standardowej do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR)

W zakresie wymogów kapitałowych konsolidacja Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. została przeprowadzona z uwzględnieniem zasad dotyczących konsolidacji ostrożnościowej, zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR.

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. stosowana była metoda standardowa, określona w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego (8% ekspozycji ważonej ryzykiem) Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w podziale na klasy aktywów kształtował się następująco:

Tabela 7. Wymogi z tytułu ryzyka kredytowego oraz ryzyka kredytowego kontrahenta w podziale na klasy aktywów na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Kategorie ekspozycji	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	20 990
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	21 598
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	11
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje wobec instytucji	16 017
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	145 017
Ekspozycje detaliczne	54 876
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	548 430
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	171 059
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	7 959
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Pozycje sekurytyzacyjne	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	1 813
Inne pozycje	6 085
Razem	993 855

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

Art. 438 d

8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 3 (Metoda wewnętrznych ratingów (IRB)) – 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 147 Rozporządzenia CRR

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała metody wewnętrznych ratingów.

Art. 438 e

Kwota wymogów w zakresie funduszy własnych obliczona zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w 2018 roku kalkulowała łączny współczynnik kapitałowy na bazie całkowitego wymogu kapitałowego będącego sumą wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka:

- ryzyka z grupy ryzyka kredytowego i ryzyk okołokredytowych, w tym:
  - ryzyka kredytowego,
  - ryzyka kredytowego kontrahenta,
  - ryzyka rozliczenia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie³,
- ryzyka z grupy ryzyka rynkowego, w tym:
  - ryzyka pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych,
  - ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych,
  - ryzyka walutowego,
  - ryzyka cen towarów,
- ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (CVA),
- ryzyka operacyjnego.

Wymogi dla poszczególnych ryzyk zostały wyliczone zgodnie z Rozporządzeniem CRR:

- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego obliczano tzw. metodą standardową, określoną w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 1, 2 i 4 Rozporządzenia CRR,
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta obliczano zgodnie z zasadami określonymi w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 6 sekcja 2 art. 274 Rozporządzenia CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka pozycji w rynkowych instrumentach dłużnych w tym:
  - a) wymóg z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych obliczano zgodnie z zasadami określonymi w art. 335 i 336 Rozporządzenia CRR,
  - b) wymóg z tytułu ryzyka ogólnego instrumentów dłużnych obliczono metodą duracji, określoną w art. 340 Rozporządzenia CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych, w tym:
  - a) wymóg z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów kapitałowych obliczano zgodnie z art. 342 Rozporządzenia CRR,
  - b) wymóg z tytułu ryzyka ogólnego instrumentów kapitałowych obliczano zgodnie z art. 343 Rozporządzenia CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka walutowego obliczano zgodnie z art. 351 i 352 Rozporządzenia CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka cen towarów obliczano zgodnie z art. 355-358 oraz 360 Rozporządzenia CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej obliczano zgodnie z art. 384 Rozporządzenia CRR,
- wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego obliczano zgodnie z art. 317-320 Rozporządzenia CRR.

---

³ Na dzień 31 grudnia 2018 roku ryzyko nie występowało w rozumieniu art. 378 Rozporządzenia CRR.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Na dzień 31 grudnia 2018 roku całkowity wymóg kapitałowy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. kształtował się następująco:

Tabela 8. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Wymóg kapitałowy	Wartość wymogu
Ryzyko kredytowe oraz ryzyko kredytowe kontrahenta, wraz z kwotą ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	993 881
w tym, kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu wkładu do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	26
Ryzyko rozliczenia – dostawy	-
Ryzyko pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych	1 501
Ryzyko pozycji w instrumentach kapitałowych	2 058
Ryzyko walutowe	8 580
Ryzyko cen towarów	6 409
Ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej	1 631
Ryzyko operacyjne	79 688
Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	-
Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	-
Inne	-
Razem	1 093 748

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

Art. 438 f

Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. stosowana była metoda standardowa, określona w art. 317-320 Rozporządzenia CRR.

W metodzie standardowej działalność Banku dzielona jest na osiem linii biznesowych: (1) bankowość inwestycyjna, (2) działalność dealerska, (3) detaliczna działalność brokerska, (4) bankowość detaliczna, (5) bankowość komercyjna, (6) płatności i rozliczenia, (7) usługi pośrednictwa (agencyjne), (8) zarządzanie aktywami.

Całkowity wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest kalkulowany jako suma indywidualnych wymogów kapitałowych z poszczególnych linii biznesowych, uwzględniający współczynnik procentowy przyporządkowany do danej linii biznesowej (z przedziału 12%-18%).

Bank spełnia również dodatkowe warunki stosowania metody standardowej (kryteria jakościowe) określone w Rozporządzeniu CRR, dotyczące posiadania zorganizowanego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym określono w części 12 (CRR art. 446) niniejszych Informacji.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wymóg kapitałowy dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 79 688 tys. PLN.

5. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA (CRR art. 439)

Ryzyko kontrahenta zdefiniowano jako możliwość poniesienia przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. straty finansowej z tytułu niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec Grupy. Ryzyko to generowane jest w wyniku nie rozliczenia przez kontrahenta transakcji zawartych przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. na rynku międzybankowym i transakcji pozagiełdowymi instrumentami pochodnymi.

Wyróżnia się:

- ryzyko przedrozliczeniowe – ryzyko upadłości kontrahenta lub wycofania się kontrahenta z kontraktu bądź koszt zastąpienia przepływów finansowych z kontraktów o dodatniej wartości rynkowej w przypadku niewykonania przez kontrahenta zobowiązania,
- ryzyko rozliczeniowe – ryzyko powstające w momencie wymiany strumieni pieniężnych, trwające od chwili dokonania płatności na rzecz kontrahenta do chwili otrzymania świadczenia wzajemnego.

Art. 439 a

Metody stosowane do przypisania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank zarządzał ryzykiem kredytowym kontrahenta poprzez wprowadzenie odpowiednich limitów, podlegających monitorowaniu w trybie dziennym. Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta jest równy regulacyjnemu wymogowi kapitałowemu z tytułu tego ryzyka obliczonemu zgodnie z Częścią Trzecią Tytuł II Rozdział 6 Sekcja 3 art. 274 Rozporządzenia CRR.

Opis limitów kredytowych dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Rynek międzybankowy

Ryzyko kontrahenta ograniczane było poprzez limity transakcji oraz limity zaangażowania wobec partnerów na rynku międzybankowym odrębnie ustalane dla transakcji depozytowych, dokumentowych i zabezpieczeń oraz dla transakcji walutowych i instrumentów pochodnych dla poszczególnych banków – kontrahentów, przy czym ryzyko przedrozliczeniowe i ryzyko rozliczenia obciążało limity poszczególnych typów transakcji z różną wagą.

Metodologia wyznaczania limitów dla poszczególnych banków – kontrahentów w podziale na banki krajowe, zagraniczne i grupy kapitałowe oparta była na:

- ratingu zewnętrznym nadanym przez uznaną międzynarodową agencję ratingową,
- ocenie sytuacji finansowej banku – kontrahenta (rating wewnętrzny),
- jakościowej ocenie banku – kontrahenta pod względem struktury akcjonariatu, pozycji na rynku, współpracy z BOŚ S.A. i innych kryteriów.

Wysokość limitu uzależniona była od wielkości funduszy własnych banku – kontrahenta i wielkości funduszy własnych BOŚ S.A.

Klienci niebankowi

W przypadku klientów niebankowych ryzyko kontrahenta ograniczane było poprzez limity ustalane oddzielnie na poszczególne rodzaje transakcji pochodnych.

Maksymalna kwota limitu na transakcje pochodne obarczone ryzykiem kredytowym dla klientów korporacyjnych wyznaczana była z uwzględnieniem, m.in.:

- oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta,
- wielkości zagranicznych obrotów handlowych klienta (dla transakcji FX) lub kwoty kredytu podlegającej zabezpieczeniu (w przypadku transakcji IRS),
- potwierdzenia zabezpieczającego charakteru transakcji,
- oceny wpływu ryzyka wynikającego z zawarcia transakcji pochodnych na możliwość spłaty pozostałych zobowiązań klienta,
- terminowości obsługi zobowiązań klienta wobec Banku,
- adekwatnej wagi ryzyka.

W ramach oceny ryzyka kredytowego kontrahenta przeprowadzane były testy warunków skrajnych dotyczące symulacji zmiany wyceny instrumentów pochodnych w zależności od zmian parametrów rynkowych oraz dokonywano oceny wpływu powstałego ryzyka kredytowego na łączne ryzyko kredytowe kontrahenta.

Monitorowanie ryzyka kredytowego z tytułu transakcji zawartych w ramach limitu prowadzone było poprzez:

- kwartalne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, które było prowadzone do dnia rozliczenia ostatniej transakcji zawartej w ramach limitu,
- monitorowanie i raportowanie stanu wykorzystania limitu oraz wyceny zawartych transakcji, które odbywało się z częstotliwością dzienną.

W Banku funkcjonował też tryb umożliwiający zawieszenie lub zniesienie limitu transakcyjnego, który może być stosowany w przypadku wystąpienia zdarzenia, stanowiącego przesłankę do podjęcia powyższych działań.

W celu oceny wpływu ekstremalnych niekorzystnych zmian czynników rynkowych na zawarte transakcje pochodne przeprowadzane są testy warunków skrajnych, których wyniki są uwzględniane w bieżącej ocenie ryzyka kredytowego Klienta.

Art. 439 b

Strategia ustanawiania zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych

Bank zawierał transakcje terminowe z klientem niebankowym, w których występowało ryzyko kontrahenta w ramach limitu transakcyjnego. Bank standardowo wymagał od klientów zawierających z Bankiem tego typu transakcje ustanawiania dodatkowego zabezpieczenia finansowego, w przypadku, gdy wycena negatywna, z punktu widzenia klienta przedmiotowych transakcji, była wyższa niż limit transakcyjny. Odstępstwa od obowiązku złożenia dodatkowego zabezpieczenia finansowego dopuszczalne były jedynie w wyjątkowych przypadkach określonych w regulacjach wewnętrznych.

Bank posiada również transakcje terminowe z bankami, od których wymagał zabezpieczeń w ramach umów ramowych, w tym umów CSA (Credit Support Annex).

Bank posiada procedurę dotyczącą procesów wymiany zabezpieczeń dla transakcji pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym kontrahenta

finansowego oraz w ujęciu dziennym monitorował bieżącą wycenę przedmiotowych transakcji dla poszczególnych kontrahentów i poziomy zabezpieczeń.

Bank kalkuluje korektę wyceny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA) dla transakcji pochodnych, wyznaczaną w ujęciu portfelowym dla kontrahentów, których należności nie zostały zaklasyfikowane jako należności zagrożone oraz w ujęciu indywidualnym dla pozostałych przypadków.

Art. 439 c

Zasady dotyczące ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji

W przypadku, gdy w ocenie Banku zaistniały okoliczności podwyższające ryzyko transakcji terminowych, Bank miał prawo żądać od klienta uzupełnienia dodatkowego zabezpieczenia finansowego lub przyjąć od klienta inne zabezpieczenie, gwarantujące bezpieczne dla Banku wykonanie transakcji terminowych.

Art. 439 d

Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić Bank przy obniżeniu jego oceny wiarygodności kredytowej

Wartość składanych przez BOŚ S.A. zabezpieczeń zgodnie z zawartymi umowami CSA nie jest uzależniona od oceny jego wiarygodności kredytowej i w związku z tym obniżenie wiarygodności kredytowej BOŚ S.A. nie ma wpływu na wartość wymaganego zabezpieczenia.

Art. 439 e

Wartość godziwa brutto umów

Na koniec roku 2018 Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych jako technik ograniczania ryzyka kredytowego, dlatego wartość godziwa brutto kontraktów równa się wartości netto.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartości godziwe brutto kontraktów w podziale na typy produktów kształtowały się następująco:

Tabela 9. Wartość godziwa brutto kontraktów w podziale na typy produktów wg stanu na 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN		
Typ transakcji	Wartość godziwa dodatnia	Wartość godziwa ujemna
FX Swap	14 839	-5 238
FX Forward	560	-92
FX Spot	95	-216
Transakcje wymiany stopy procentowej - spekulacyjne	51 206	-48 049
Transakcje wymiany stopy procentowej - zabezpieczające	0	-18 298
Kontrakty terminowe na akcje i indeksy giełdowe, kursy walut	241	-72
Kontrakty forward na indeksy giełdowe, kursy walut, towary	219	-319
Kontrakty różnic kursowych CFD	8 567	-350
Transakcje forward na obligacje	-	-
Razem	75 727	-72 634

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Art. 439 f

Miary ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. ustala wartości ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych narażonych na ryzyko kontrahenta korzystając z metody wyceny według wartości rynkowej zgodnie z Częścią Trzecią Tytuł II Rozdział 6 Sekcja 3 art. 274 Rozporządzenia CRR. Ekwiwalent bilansowy obliczany jest jako suma kosztu odtworzenia, gdzie przyjmuje się wartość rynkową danej transakcji, gdy jest ona dodatnia oraz przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej.

Art. 439 g

Wartość referencyjna kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia oraz rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów ekspozycji kredytowej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

Art. 439 h

Kwoty referencyjne kredytowych transakcji pochodnych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała kredytowych transakcji pochodnych.

Art. 439 i

Oszacowanie współczynnika α

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

6. BUFORY KAPITAŁOWE (CRR art. 440)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. dąży do utrzymywania funduszy własnych na poziomie adekwatnym do rozmiarów działalności i generowanego ryzyka.

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej były:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1),
- 2) współczynnik kapitału Tier I (T1),
- 3) łączny współczynnik kapitałowy (TCR),
- 4) relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego,
- 5) wskaźnik dźwigni.

Łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej skonsolidowanej ostrożnościowo, wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 17,95%, natomiast współczynnik kapitału Tier I wyniósł 15,32%.

Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I w związku z czym współczynnik kapitału Tier I (T1) równał się współczynnikowi kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Zgodnie z art. 92 Rozporządzeniem CRR minimalny poziom współczynników kapitałowych wynosi:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) - 4,5%,
- 2) współczynnik kapitału Tier I (T1) – 6,0%,
- 3) łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 8,0%.

Bank oraz Grupa Kapitałowa Banku utrzymywały w 2018 r., w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych – na podstawie zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 15 października 2018 r. oraz zalecenia z dnia 29 listopada 2018 r. – dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR odpowiednio dla:

- 1) Banku (ujęcie jednostkowe) na poziomie: 0,52 p.p. dla łącznego współczynnika kapitałowego; 0,39 p.p. dla współczynnika kapitału Tier I oraz 0,29 p.p. dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 2) dla Grupy Kapitałowej Banku (ujęcie skonsolidowane) na poziomie: 0,50 p.p. dla łącznego współczynnika kapitałowego; 0,37 p.p. dla współczynnika kapitału Tier I oraz 0,28 p.p. dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku:

- 1) wskaźnik bufora zabezpieczającego wynosił – 1,875 p.p.,
- 2) wskaźnik bufora antycyklicznego wynosił – 0 p.p.,
- 3) wskaźnik bufora ryzyka systemowego wynosił – 3 p.p.

Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte buforami innej instytucji o znaczeniu systemowym.

W konsekwencji, minimalne współczynniki kapitałowe uwzględniające poziomy rekomendowane przez KNF, dodatkowy wymóg kapitałowy (na zabezpieczone hipoteką walutowe kredyty i pożyczki dla gospodarstw domowych) oraz bufory kapitałowe, według stanu na 31 grudnia 2018 roku wynosiły:

- 1) dla Banku:
  - a) $TCR=8+0,52+1,875+3=13,395\%$,
  - b) $T1=6+0,39+1,875+3=11,265\%$,
- 2) dla Grupy Kapitałowej Banku
  - a) $TCR=8+0,50+1,875+3=13,375\%$,
  - b) $T1=6+0,37+1,875+3=11,245\%$.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Tabela 10. Rozkład geograficzny ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania bufora antycyklicznego*
w tys. PLN

Grupa Kapitałowa Banku/ podział według kraju	Ogólne ekspozycje kredytowe	Ekspozycja zaliczana do portfela handlowego	Wymogi w zakresie funduszy własnych			Wagi stosowane przy wymogu w zakresie funduszy własnych	Wskaźnik bufora antycyklicznego
	Wartość ekspozycji według metody standardowej	Suma długich i krótkich pozycji portfela handlowego	z czego: ogólne ekspozycje kredytowe	z czego: ekspozycje zaliczone do portfela handlowego	Ogółem		
PL	11 588 255	10 632 224	917 271	18 548	935 819	98,12	0,00
CY	218 913	0	17 513	0	17 513	1,84	0,00
GB	829	0	65	0	65	0,01	1,00
NO	762	0	27	0	27	0,00	2,00
NL	612	0	47	0	47	0,00	0,00
VN	548	0	66	0	66	0,01	0,00
UA	545	0	32	0	32	0,00	0,00
DE	485	0	47	0	47	0,00	0,00
NZ	463	0	56	0	56	0,01	0,00
FR	338	0	20	0	20	0,00	0,00
MT	324	0	39	0	39	0,00	0,00
BE	294	0	30	0	30	0,00	0,00
RU	245	0	20	0	20	0,00	0,00
DO	29	0	2	0	2	0,00	0,00
BG	26	0	2	0	2	0,00	0,00
US	21	0	2	0	2	0,00	0,00
IE	9	0	1	0	1	0,00	0,00
TR	4	0	0	0	0	0,00	0,00
SK	1	0	0	0	0	0,00	1,25
IT	1	0	0	0	0	0,00	0,00
LV	1	0	0	0	0	0,00	0,00
BY	0	0	0	0	0	0,00	0,00
LT	0	0	0	0	0	0,00	0,50
CM	0	0	0	0	0	0,00	0,00
RO	0	0	0	0	0	0,00	0,00
NP	0	0	0	0	0	0,00	0,00
HU	0	0	0	0	0	0,00	0,00
CH	0	0	0	0	0	0,00	0,00
BD	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Razem	11 812 705	10 632 224	935 240	18 548	953 788	100,00	

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

* Wartość ekspozycji według metody standardowej równa 0 wynika z zaokrągleń do mln PLN, nie jest równoznaczna z brakiem ekspozycji dla danego państwa

7. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO (CRR art. 441)

Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte wskaźnikami globalnego znaczenia systemowego.

8. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 442)

Art. 442 a-c

*Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości
Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego;*

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Identyfikacja ekspozycji zagrożonych utratą wartości – tryb postępowania

Bank, od 1 stycznia 2018 r., odpisy aktualizujące tworzy zgodnie z Standardem MSSF 9, który wprowadził nowe podejście do szacowania strat z tytułu aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite. Podejście to bazuje na wyznaczaniu strat oczekiwanych (expected loss) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazował na koncepcji strat poniesionych (incurred loss).

Wysokość odpisu na oczekiwane straty kredytowe określana jest w zależności od zmiany poziomu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowego (trzy koszyki) i odnosi się do oczekiwanej straty kredytowej, przy czym dla ekspozycji w przypadku których nie zidentyfikowano istotnego wzrostu poziomu ryzyka od początkowego ujęcia oczekiwane straty kredytowe określone są w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy lub daty zapadalności ekspozycji jeżeli okres ten jest krótszy niż 12 miesięcy, a dla ekspozycji dla których zidentyfikowano istotny wzrost poziomu ryzyka od początkowego ujęcia w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

W okresach miesięcznych na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonywał przeglądu ekspozycji kredytowych biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości, który miał na celu:

- identyfikację ekspozycji kredytowych, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonanie zobowiązania - zaistniały przesłanki utraty wartości (koszyk 3),
- identyfikację ekspozycji kredytowych, dla których ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją kredytową znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania (koszyk 2),
- wyznaczenie odpisu na oczekiwane straty kredytowe w oparciu o podział ekspozycji na trzy koszyki w zależności od zmian dotyczących jakości kredytowej.

Do koszyka 1 klasyfikowane są ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego rozumianego jako wzrost prawdopodobieństwa niewypłacalności. Co do zasady wszystkie nowo udzielone ekspozycje z wyłączeniem aktywów POCl klasyfikowane są jako ekspozycje w koszyku 1.

W zakresie klasyfikacji aktywów kredytowych utrzymane zostały obowiązujące w MSR 39 zasady identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, które polegały na rozpoznaniu, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych Banku, występowania przesłanek utraty wartości, w szczególności takich jak:

- opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych banków, dla których przyjmuje się opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 7dni⁴,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej, wskazującej na zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- pogorszenie wskaźników finansowych dotyczących m.in.: płynności finansowej klienta oraz możliwości obsługi zadłużenia,
- przyznanie klientowi przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności ekonomiczno-finansowych klienta udogodnienia w warunkach finansowania (zawarcie umowy restrukturyzacyjnej),
- ogłoszenie upadłości, wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji wpływające na pogorszenie się sytuacji finansowej i wypłacalności dłużnika,
- wystąpienie innych zdarzeń, będących równoważnymi z wejściem klienta w stan niewypłacalności, skutkującymi niemożliwością terminowej spłaty zadłużenia.
- w przypadku ekspozycji kredytowych związanych z finansowaniem projektów elektrowni wiatrowych, dodatkowo za przesłankę utraty wartości uznaje się fakt występowania deficytu środków pieniężnych w trakcie okresu kredytowania oraz ujemnej wyceny przedsiębiorstwa dla scenariusza potencjalnej restrukturyzacji zadłużenia w modelowanej przez Bank perspektywie do końca okresu finansowania.

Ponadto Bank identyfikuje aktywa POCI (ang. Purchased or Originated Credit Impaired), tj. aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na dzień początkowego ujęcia. Aktywa zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, traktowane są jako POCI we wszystkich następnym okresie do momentu ich wyksięgowania, niezależnie od przyszłych zmian szacunków dotyczących generowanych przez nie przepływów pieniężnych.

Identyfikacja ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją kredytową znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia obejmuje porównanie poziomu ryzyka niewywiązania ze zobowiązania w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień sprawozdawczy oraz na datę początkowego ujęcia. Bank uznaje, że dla danego aktywa został zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego jeśli zostanie spełnione kryterium ilościowe lub jakościowe lub jeśli przeterminowanie przekroczy 30 dni, wystąpienie danego kryterium jest weryfikowane na poziomie ekspozycji. Bank stosuje odmienne kryteria ilościowe dla poszczególnych segmentów.

W przypadku ekspozycji klientów detalicznych, miarę, na podstawie której dokonywana jest klasyfikacja do koszyka 2, Bank wyznacza jako różnicę:

- bieżącej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywotnie PD w horyzoncie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę sprawozdawczą,
- pierwotnej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywotnie PD w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę początkowego ujęcia.

Ocena istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego przeprowadzana jest przez porównanie obserwowanej wartości relatywnej zmiany w ocenie ryzyka z wartością teoretyczną, która

---

⁴ Za nieistotne, dla celów rozpoznawania przesłanki utraty wartości, uznaje się opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek dla ekspozycji, której kwota nie przekracza 100 PLN.

stanowi próg, powyżej którego Bank uznaje iż nastąpiło istotne pogorszenie ryzyka kredytowego.

Próg alokacji na poziomie pojedynczej ekspozycji wyznaczany jest poprzez model statystyczny w oparciu m.in. o informacje na temat oceny ryzyka kredytowego na datę początkowego ujęcia oraz czas od daty początkowego ujęcia ekspozycji.

W przypadku ekspozycji klientów korporacyjnych klasyfikacja do koszyka 2, następuje w sytuacji pogorszenia się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej 12 lub 13 lub reklasyfikacji do ratingu 9-11 w przypadku, gdy rating wyznaczony na moment początkowego ujęcia był niższy 6.

Niezależnie od powyższego zastosowanie mają dodatkowo następujące kryteria jakościowe:

- występuje opóźnienie w spłacie (powyżej określonego progu materialności) powyżej 30 dni na datę sprawozdawczą lub co najmniej raz w ciągu trzech ostatnich dat raportowych,
- ekspozycja kredytowa restrukturyzowana, dla której ustąpiła przesłanka utraty wartości oraz upłynął okres kwarantanny, w którym przesłanka ta nie była identyfikowana,
- wystąpienia statusu forborne.

Poza ww. kryteriami, Bank określił inne specyficzne kryteria jakościowe np.: specyficzne dla klientów danego segmentu, identyfikowane w ramach monitorowania klientów korporacyjnych (ekspozycje o podwyższonym ryzyku „watch lista”) lub identyfikowane w wyniku wieloczynnikowej i całościowej analizy ryzyka kredytowego.

Co do zasady, ekspozycje, dla których wystąpią przeterminowania powyżej 30 dni przekraczające 100 zł, są klasyfikowane do koszyka 2. Dopuszcza się odrzucenie założenia, że wystąpienie przeterminowania powyżej 30 dni oznacza znaczący wzrost ryzyka tylko w sytuacji gdy brak płatności wynikał z przeoczenia administracyjnego, a nie z trudności finansowych klienta.

Zgodnie z paragrafem 5.5.10 Standardu MSSF 9, Bank wyodrębnia ekspozycje o niskim ryzyku kredytowym. Ekspozycja kredytowa wiąże się z niskim ryzykiem niewykonania zobowiązania, w przypadku gdy pożyczkobiorca ma wysoką krótkoterminową zdolność spełniania swych obowiązków w zakresie wynikającym z umowy, a niekorzystne zmiany warunków gospodarczych i biznesowych w dłuższej perspektywie mogą – lecz niekoniecznie muszą – ograniczyć zdolność pożyczkobiorcy do wypełniania jego obowiązków w zakresie wynikających z umowy przepływów pieniężnych.

Bank stosuje kryterium niskiego ryzyka (Low Credit Risk) dla ekspozycji z portfela klienta segmentu finansów publicznych, które nie spełniają jakościowych czynników klasyfikacji do koszyka 2 oraz dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości.

Pomiar utraty wartości przeprowadzany był dwiema metodami:

- metodą indywidualną,
- metodą grupową, w tym ekspozycje zaklasyfikowane do koszyka 1 i koszyka 2 oraz ekspozycje indywidualnie nieistotne zaklasyfikowane do koszyka 3.

Metoda indywidualna pomiaru utraty wartości stosowana była w odniesieniu do ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, spełniających zdefiniowane przez Bank kryteria odnoszące się do wysokości zaangażowania, dla których wystąpiły zdarzenia, które w ocenie Banku, rozpoznawane były jako przesłanka indywidualnej utraty wartości lub ekspozycji znajdujących się w okresie kwarantanny oraz:

- ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych, dla których jest identyfikowana przesłanka utraty wartości lub ekspozycje znajdują się w okresie kwarantanny, o ile na moment rozpoznania utraty wartości były znaczące indywidualnie oraz spełniały dodatkowe warunki określone przez Bank,
- ekspozycji kredytowych nieistotnych, posiadających nietypowe charakterystyki ryzyka kredytowego.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia się przepływy z zabezpieczeń. W przypadku ekspozycji kredytowych związanych z finansowaniem projektów elektrowni wiatrowych bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych szacowana jest w oparciu o opracowany model wyceny pozwalający na symulowanie indywidualnych przepływów pieniężnych prawdopodobnych do wygenerowania w ramach realizacji poszczególnych projektów przy zadanych, możliwych do modyfikacji parametrach wyceny.

W przypadku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych, poniżej wartości bilansowej ekspozycji kredytowej tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odpowiadający przewidywanej stracie kredytowej z tytułu niewywiązania się dłużnika z zobowiązań wobec Banku.

Grupowa metoda pomiaru utraty wartości stosowana była w odniesieniu do:

- ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych,
- ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, w przypadku których nie rozpoznano utraty wartości w wyniku analizy indywidualnej.

Bank na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujących na modelach wewnętrznych uwzględniających wymogi MSSF 9 (takie jak: oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Kalkulacja odpisów do koszyków 1 i 2 opiera się na zdefiniowaniu i wyznaczeniu dla każdej ekspozycji następujących parametrów:

- PD (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania),
- LGD (strata w sytuacji wystąpienia niewykonania zobowiązania),
- EAD (wartość ekspozycji na moment wystąpienia niewykonania zobowiązania).

Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości wyżej wymienionych parametrów oraz CCF (w przypadku zobowiązań pozabilansowych), a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub pozostałego czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu oczekiwań w zakresie sytuacji makroekonomicznej. Bank koryguje parametry ryzyka w celu uwzględnienia przyszłych informacji makroekonomicznych (takich jak: PKB, stopa bezrobocia, WIBOR, kursy walutowe, inflacja) dla portfeli, dla których zidentyfikował zależność. Wykorzystano scenariusze opracowywane wewnętrznie. Źródłem informacji o wartościach czynników makroekonomicznych są prognozy sporządzone przez analityków ekonomicznych Banku.

Poziom odpisów z tytułu utraty wartości na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanki utraty wartości dokonywany jest w oparciu o parametry pomiaru utraty wartości szacowane metodami statystycznymi na podstawie danych historycznych, dla wyodrębnionych portfeli, grupowanych dla celów łącznego pomiaru utraty wartości według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Historyczne trendy strat są oczyszczane ze zdarzeń jednorazowych.

Dla celów pomiaru utraty wartości metodą grupową ekspozycje łączone były według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Parametry decydujące o zaklasyfikowaniu należności kredytowych do homogenicznych grup ryzyka odzwierciedlały zdolność dłużnika do spłaty całości zaangażowania zgodnie z warunkami umowy.

W 2018 roku Bank dokonywał cyklicznego przeglądu metodyki ustalania parametrów wykorzystywanych do pomiaru utraty wartości metodą grupową.

Odwrócenie straty, czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako bez utraty wartości, możliwe jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie jest identyfikowana.

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających ze zmiany warunków umownych danego aktywa finansowego skutkuje powstaniem różnicy pomiędzy wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmodyfikowanego aktywa finansowego zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową, a wartością przyszłych przepływów wynikających z aktywa finansowego przed modyfikacją zdyskontowanych tą samą stopą procentową przekracza 10% traktowana jest jako modyfikacja istotna. Modyfikacja istotna powoduje:

- wyłączenie pierwotnego aktywa z bilansu oraz ujęcie w rachunku zysków i strat nierozliczonych kosztów i prowizji,
- rozpoznanie nowego, zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych oraz jeżeli istnieją dowody na to, że zmodyfikowany składnik aktywów finansowych jest przy początkowym ujęciu dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, wyliczenia efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Pozostałe modyfikacje, w przypadku których renegotjacje lub modyfikacje umownych przepływów pieniężnych aktywa finansowego nie prowadzą do wyłączenia istniejących aktywów finansowych traktowane są jako modyfikacje nieistotne, dla tych ekspozycji dokonywana jest ponowna wycena jego wartości skutkują ujęciem w rachunku zysków i strat wyniku z modyfikacji.

Bank dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z tych aktywów lub przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu. W szczególności Bank dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są uznane za nieściągalne.

Szczegółowe zasady rozpoznawania ekspozycji zagrożonych utratą wartości oraz pomiaru utraty wartości, w tym zasady wyznaczania liczby dni przeterminowania, określone zostały w przepisach wewnętrznych Banku. Dodatkowo, zasady te zostały opisane w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku”.

Tabela 11. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

w tys. PLN

Kategoria ekspozycji	Kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego	Średnia kwota ekspozycji w 2018 roku (kwartalnie)
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	5 371 552	5 874 063
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	1 345 636	1 540 595

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	531	529
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	49 395	24 604
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	299 419	258 640
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	2 287 677	2 079 814
Ekspozycje detaliczne	1 185 322	1 257 000
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	7 519 776	7 514 494
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 559 815	2 716 195
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	66 327	66 340
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-
Ekspozycje kapitałowe	21 939	25 342
Inne pozycje	216 895	214 506
RAZEM	20 924 285	21 572 122

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

Art. 442 d

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Bank ustala limity łącznego zaangażowania wobec poszczególnych krajów określające maksymalne zaangażowanie wobec określonego obszaru. Zasadą jest, że suma wykorzystania limitów dla banków z danego kraju nie może przekroczyć ustalonego dla kraju limitu. Wysokość limitu dla banku zależy od przyznanej bankowi kategorii ryzyka.

Bank monitoruje zaangażowanie centrów biznesowych w poszczególne branże działalności gospodarczej. Z uwagi na kryterium geograficzne możliwe jest ustalenie kwotowego limitu branżowego dla pojedynczego centrum biznesowego. W roku 2018 limity na wybrane branże obowiązywały w 5 centrach biznesowych.

Art. 442 e

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

W strukturze branżowej portfela kredytowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w 2018 roku dominowały branże: „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” (15,0%), „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości” (10,1%) oraz „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” (8,8%).

Struktura branżowa portfela kredytowego na dzień 31 grudnia 2018 roku zaprezentowana została w Tabeli 12.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Tabela 12. Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty rynku branżowego na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	Udział % w sumie ogółem
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 928 142	15,0%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 296 577	10,1%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 126 393	8,8%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	705 006	5,5%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	646 715	5,0%
Zakwaterowanie	381 004	3,0%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	225 969	1,8%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	237 872	1,9%
Produkcja artykułów spożywczych	244 116	1,9%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	178 283	1,4%
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	130 674	1,0%
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	125 789	1,0%
Pozostałe branże, w tym:	5 621 387	43,8%
- klienci indywidualni	3 950 096	30,7%
Ogółem należności od klientów	12 847 927	100,0%

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Art. 442 f

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Wartość bilansową netto kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2018 roku według terminów zapadalności przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 13. Kredyty i pożyczki netto udzielone klientom wg terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Typ klienta/produktu	Kredyty i pożyczki udzielone klientom netto			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	ogółem
Osoby fizyczne	393 762	815 327	2 466 459	3 675 548
Podmioty niefinansowe	1 900 806	2 476 209	2 576 533	6 953 548
Budżet terenowy i budżet państwa	244 291	603 316	295 555	1 143 162
Kredyty ze środków obcych	10 836	20 694	5 739	37 269
Razem	2 549 695	3 915 546	5 344 286	11 809 527

Źródło: Bank

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Art. 442 g

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w podziale na typy kontrahentów

Utratę wartości rozpoznawano w przypadku kredytów i pożyczek, dla których wystąpiło przeterminowanie powyżej 90 dni lub zidentyfikowano indywidualne przesłanki utraty wartości.

Poniżej przedstawiono stany należności od klientów bez rozpoznanej utraty wartości i z rozpoznaną utratą wartości oraz odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Tabela 14. Należności od klientów oraz utworzone odpisy na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Wyszczególnienie	31.12.2018
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości, w tym:	10 314 827
- ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (koszyk 1)	8 291 717
- ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (koszyk 2)	2 023 110
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości (koszyk 3), ale niewykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne, w tym:	772 254
- farmy wiatrowe	603 282
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (koszyk 3), w tym:	1 656 193
- farmy wiatrowe	124 874
Razem należności od klientów brutto	12 743 274
Odpisy z tytułu utraty wartości:	
należności od klientów - koszyk 1	-59 012
należności od klientów - koszyk 2	-107 416
należności od klientów - koszyk 3 niewykazujący utraty wartości	-23 346
- farmy wiatrowe	-21 378
należności od klientów - koszyk 3 wykazujący utratę wartości	-853 659
- farmy wiatrowe	-31 876
Razem odpisy z tytułu utraty wartości	-1 043 433
Razem należności od klientów - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)	11 699 841
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	
Wartość godziwa	104 653
- farmy wiatrowe	53 083
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	104 653
Pozostałe należności	10
Złożone depozyty zabezpieczające	5 023
Razem należności od klientów	11 809 527
Udział należności od klientów z utratą wartości udzielonych klientom (brutto)	13,0%

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Poniżej przedstawiono należności od klientów wyceniane według zamortyzowanego kosztu (wartość brutto) na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz utworzone na nie odpisy w podziale na metodę wyceny, utratę wartości oraz segment.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Tabela 15. Należności od klientów (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu) oraz utworzone na nie odpisy w podziale na metodę wyceny, utratę wartości oraz segment na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Metoda wyceny	Rozpoznana utrata wartości/bez utraty wartości	Segment	Wartość brutto kredytów	Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości
Indywidualna	posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości	Klienci instytucjonalni	1 202 614	-569 833
		Klienci indywidualni	90 124	-44 436
Grupowa	posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości	Klienci instytucjonalni	103 723	-62 467
		Klienci indywidualni	259 762	-176 923
	posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne	Klienci instytucjonalni	769 646	-23 341
		Klienci indywidualni	2 578	-5
	bez przesłanki utraty wartości	Klienci instytucjonalni	6 720 296	-148 035
		Klienci indywidualni	3 594 531	-18 393
Razem			12 743 274	-1 043 433

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz inne źródła Banku

Poniżej przedstawiono stan odpisów – w rozbiciu na istotne typy kontrahentów (segmenty) w wartościach brutto:

Tabela 16. Utworzone odpisy z tytułu utraty wartości z uwzględnieniem segmentacji na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Segment	31.12.2018
Klienci indywidualni	-239 757
Klienci instytucjonalni	-803 676
Razem	-1 043 433

Źródło: Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Art. 442 h

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych – przedstawione oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne, obejmujące w miarę możliwości kwoty korekt wartości i rezerw związane z każdym obszarem geograficznym

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek na terenie kraju żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane. Informacja o rozkładzie geograficznym ekspozycji w podziale na obszary znajduje się w części Art. 442 d.

Art. 442 i

Uzgodnienie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji

Szczegółowe informacje w zakresie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek znajdują się w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku”.

Zmiany odpisów aktualizujących na utratę wartości należności od klientów, które miały miejsce w 2017 roku kształtowały się następująco:

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Tabela 17. Zmiany odpisów aktualizujących na utratę wartości należności od klientów w 2017 roku

w tys. PLN

Wyszczególnienie	Należności od klientów indywidualnych	Należności od klientów instytucjonalnych	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2017	204 724	358 369	563 093
Zwiększenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	122 245	312 753	434 998
Zmniejszenie odpisów aktualizujących na utratę wartości	-113 310	-191 502	-304 812
Kredyty odpisane w ciągu roku jako nieściągalne w tym:	-60 506	-6 857	-67 363
- Zbycie wierzytelności funduszom sekurytyzacyjnym	-57 724	-6 461	-64 185
Inne zwiększenia / zmniejszenia	256	-392	-136
Stan na koniec okresu 31-12-2017	153 409	472 371	625 780

Źródło:

1. Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku,
2. Bank

Zestawienie w 2018 roku zmian odpisów aktualizujących na utratę wartości należności od klientów z uwzględnieniem zmian wynikających z reklasyfikacji aktywa finansowego pomiędzy koszykami znajduje się w **Załączniku nr 5**.

Definicja należności podlegających utracie wartości oraz opis stosowanego podejścia do metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw znajdują się w części Art. 442 a-c.

Art. 442

Korekty o szczególne ryzyko kredytowe i kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat

Korekty o szczególne ryzyko kredytowe i kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat uwzględnia zestawienie w części Art. 442 i „Uzgodnienie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji”.

9. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ (CRR art. 443)

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie, lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

Tabela 18. Informacje na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

w tys. PLN

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
Aktywa instytucji sprawozdającej	1 892 125	-	16 360 810	-
Instrumenty udziałowe	-	-	94 159	94 159
Dłużne papiery wartościowe	1 821 914	1 833 726	3 572 255	3 937 912
Pozostałe aktywa	70 212	-	12 694 396	-

Źródło: Bank

10. KORZYSTANIE Z ECAI (ZEWNĘTRZNYCH INSTYTUCJI OCENY WIARYGODNOŚCI KREDYTOWEJ) I AGENCJI KREDYTÓW EKSPORTOWYCH (CRR art. 444)

Art. 444 a

Nazwy ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych

W rachunku wymogów kapitałowych Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. korzysta z ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez instytucje oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Przepisy wewnętrzne Banku Ochrony Środowiska S.A. regulują zasady stosowania ratingów zewnętrznych oraz określają nazwy zewnętrznych instytucji wiarygodności kredytowej, których ratingi mogą być wykorzystane.

W 2018 roku w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. wykorzystywała informacje o ratingach zewnętrznych wystawionych przez agencje:

- Fitch Ratings Limited,
- Moody's Investors Service,
- S&P Global Ratings.

Art. 444 b

Kategorie ekspozycji, do których stosuje się poszczególne ECAI lub agencje kredytów eksportowych

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosowała oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez zewnętrzne instytucje wiarygodności kredytowej wymienione w części Art. 444a dla następujących kategorii ekspozycji:

- ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych,
- ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych,
- ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego,
- ekspozycje wobec instytucji,
- ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Art. 444 c

Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny kredytowej emitenta i oceny kredytowej emisji do pozycji nieuwzględnionych w portfelu handlowym

W 2018 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w ograniczonym zakresie wykorzystywała w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych oceny wiarygodności kredytowej, nadawane przez wymienione w części Art. 444a agencje ratingowe.

Zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej wykorzystywane były do określenia wag ryzyka ekspozycji wobec podmiotów, które posiadały taką ocenę. W przypadku, gdy oceny takiej nie było, wagi ryzyka przypisywane były ekspozycjom zgodnie z postanowieniami Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2, Rozporządzenia CRR.

Art. 444 d

Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego każdej z wyznaczonych ECAI lub agencji kredytów eksportowych do stopni jakości kredytowej określonych w części trzeciej tytuł II rozdział 2, uwzględniając fakt, iż ujawnienie tych informacji nie jest konieczne, jeśli instytucja stosuje standardowy system przyporządkowywania ocen, opublikowany przez EUNB;

Poniżej wskazano na przyporządkowanie ratingów zewnętrznych przyznanych przez agencje wykorzystywane przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A.:

- Fitch Ratings Limited,
- Moody's Investors Service,
- S&P Global Ratings.

Tabela 19. Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego do stopni jakości kredytowej określonych w Części Trzeciej Tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) Rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR

Fitch Ratings Limited		Moody's Investor Services		S&P Global Ratings	
Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej	Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej	Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej
AAA	1	Aaa	1	AAA	1
AA+	1	Aa1	1	AA+	1
AA	1	Aa2	1	AA	1
AA-	1	Aa3	1	AA-	1
A+	2	A1	2	A+	2
A	2	A2	2	A	2
A-	2	A3	2	A-	2
BBB+	3	Baa1	3	BBB+	3
BBB	3	Baa2	3	BBB	3
BBB-	3	Baa3	3	BBB-	3
BB+	4	Ba1	4	BB+	4
BB	4	Ba2	4	BB	4
BB-	4	Ba3	4	BB-	4
B+	5	B1	5	B+	5
B	5	B2	5	B	5
B-	5	B3	5	B-	5
CCC	6	Caa1	6	CCC+	6
CC	6	Caa2	6	CCC	6
C	6	Caa3	6	CCC-	6
D/RD	6	Ca	6	CC	6
		C	6	C	6
				D	6
				NR	6

Zródło: Bank

Art. 444 e

Wartość ekspozycji oraz wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej, a także kwoty pomniejszające fundusze własne

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Poniżej znajduje się zestawienie prezentujące całkowitą wartość ekspozycji, wartość ekspozycji po uwzględnieniu ograniczenia ryzyka kredytowego oraz wartość korekt i rezerw w podziale na stopnie jakości kredytowej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Tabela 20. Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem oraz wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej określonym w Części Trzeciej Tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) Rozdział 2 (Metoda standardowa), Rozporządzenia CRR na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Stopień jakości kredytowej	Ekspozycje przed zastosowaniem metod ograniczania ryzyka kredytowego	Ekspozycje po uwzględnieniu metod ograniczania ryzyka kredytowego	Korekty wartości oraz rezerwy
1	22 550	22 550	0
2	246 487	246 478	0
3	37 022	37 022	0
4	0	0	0

Źródło: Bank

11. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE (CRR art. 445)

Art. 445 a

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych obliczonego zgodnie z przepisami art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR dla każdego rodzaju ryzyka na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi odpowiednio:

Tabela 21. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Wymóg kapitałowy	Wartość wymogu
Ryzyko pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych	1 501
Ryzyko pozycji w instrumentach kapitałowych	2 058
Ryzyko walutowego	8 580
Ryzyko cen towarów	6 409
Ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej	1 631
Razem	20 179

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

Art. 445 b

Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

12. RYZYKO OPERACYJNE (CRR art. 446)

Art. 446 a-b

*Metody oceny wymogu w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego;
Sposób podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym*

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz podział kompetencji w tym obszarze określa „Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Ochrony Środowiska S.A.” przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Banku.

Bank posiada system zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, a w szczególności na dyrektorach komórek organizacyjnych Centrali oraz Placówek Banku - zgodnie z zakresem odpowiedzialności i zadań.

Bank określa podstawowe limity na ryzyko operacyjne, w tym w szczególności limit tolerancji oraz apetytu na ryzyko operacyjne w skali całego Banku, a także docelowy profil ryzyka operacyjnego. Stopień wykorzystania przyjętych limitów tolerancji i apetytu na ryzyko operacyjne kontrolowany jest poprzez monitorowanie wielkości ponoszonych strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyodrębnia się systemowe oraz bieżące zarządzania tym ryzykiem.

Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na tworzeniu przepisów wewnętrznych, procedur i rozwiązań związanych z ryzykiem operacyjnym, m.in. w zakresie zasobów ludzkich, organizacji Banku, zarządzania procesami, systemów teleinformatycznych, bezpieczeństwa, procesów obsługi klientów, rachunkowości, bankowości elektronicznej i kart płatniczych, zlecania usług podmiotom zewnętrznym, zarządzania modelami.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na zapobieganiu zdarzeniom ryzyka operacyjnego powstającym m.in. przy sprzedaży produktów, w procesach wewnętrznych oraz systemach, podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zdarzeń ryzyka operacyjnego, likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz bieżącym rejestrowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Bank gromadzi informacje o istotnych zdarzeniach ryzyka operacyjnego w bazie danych zdarzeń ryzyka operacyjnego, posługując się w tym celu dedykowaną aplikacją informatyczną.

Gromadzone informacje wykorzystywane są do:

- bieżącego monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego,
- monitorowania działań jednostek i komórek organizacyjnych związanych z zaistniałymi zdarzeniami,
- pomiaru lub szacowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- generowania raportów dotyczących zaistniałych zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, w tym raportów na potrzeby instytucji zewnętrznych.

Informacje z zakresu ryzyka operacyjnego, obejmujące w szczególności poziom i profil ryzyka operacyjnego, poziom wykorzystania limitów na ryzyko operacyjne oraz wielkość strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego, są częścią okresowej sprawozdawczości zarządczej.

Bank analizuje informacje na temat ryzyka operacyjnego w ramach Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., dokonuje oceny istotności podmiotów zależnych pod kątem generowania ryzyka

operacyjnego, opiniuje przepisy wewnętrzne podmiotów zależnych w tym obszarze oraz przekazuje podmiotom rekomendacje działań w zakresie systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Pomiar ryzyka operacyjnego

Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego ma na celu określenie ekspozycji na ryzyko operacyjne. Pomiar dokonywany jest z wykorzystaniem metod ilościowych, jakościowych oraz mieszanych, i dotyczy m.in:

- obliczania wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne wg. metody standardowej,
- wyznaczania kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne równego wymogowi kapitałowemu z tytułu ryzyka operacyjnego,
- obliczania i monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- przeglądu ryzyka operacyjnego (samoocena potencjalnego ryzyka operacyjnego),
- testów warunków skrajnych.

Ocena poziomu ryzyka operacyjnego dokonywana jest w odniesieniu do:

- zdarzeń ryzyka operacyjnego gromadzonych w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- podejmowanych działań operacyjnych,
- przeglądu ryzyka operacyjnego,
- procesów i aplikacji informatycznych w Banku,
- wyników audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej,
- bieżącej i planowanej działalności całego Banku,
- otoczenia zewnętrznego Banku.

Art. 446 b (i)

Wielkość strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2018 roku

Suma strat brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesionych w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w 2018 roku nie uwzględniających pomniejszych o wartości odzyskane bezpośrednio oraz z tytułu mechanizmu transferu ryzyka, wyniosła 2 660,2 tys. PLN:

Tabela 22. Straty brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesione w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w 2018 roku

		w tys. PLN
Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota straty brutto
Oszustwa wewnętrzne	Kradzież i oszustwo	375,8
Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	332,1
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	1 485,6
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Uczestnicy procesów nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe, transport gotówki)	0,7
	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	295,9
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemów	Systemy	56,7
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	113,4
Razem		2 660,2

Źródło: Bank

Do najistotniejszych zdarzeń ryzyka operacyjnego pod względem strat finansowych w 2018 roku w Banku należały straty z tytułu pozwów sądowych klientów dot. kredytów hipotecznych denominowanych do CHF (koszty utworzonych rezerw) oraz błędów ludzkich i nieprawidłowej realizacji transakcji, związane m.in.: z błędami przy wprowadzaniu danych oraz wykonywaniu operacji gotówkowych.

W przypadku zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano adekwatne do zaistniałego ryzyka działania mitygujące służące wyjaśnieniu przyczyn i minimalizacji strat w przyszłości.

Art. 446 b (ii)

Działania zarządcze oraz zasady ograniczania ryzyka operacyjnego

Bank przy realizacji wszystkich działań dąży do optymalizacji ryzyka operacyjnego. Priorytetem działań zarządczych w obszarze ryzyka operacyjnego jest monitorowanie tych procesów, w których ekspozycja na ryzyko operacyjne wynikająca z wyznaczonego profilu na ryzyko operacyjne jest największa.

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko operacyjne Bank stosuje m.in. następujące instrumenty (metody, techniki i narzędzia):

- organizacja pracy zapewniająca ograniczenie powstania ryzyka operacyjnego poprzez, m.in. rozdzielenie funkcji wykonawczych od kontrolnych, ustalenie limitów w zakresie podejmowania decyzji lub dokonywania operacji w Banku, zarządzanie prawami dostępu do pomieszczeń i systemów w celu ograniczenia możliwości dokonywania działań przez nieuprawnione osoby,
- kontrola wewnętrzna,
- strategiczne limity wewnętrzne na ryzyko operacyjne tj. limit tolerancji i apetytu,
- polityka kadrowa,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego oparte o proces samooceny,
- mapy ryzyka budowane w celu identyfikacji źródeł występowania potencjalnych zagrożeń oraz dokonania oceny poziomu ryzyka z tego tytułu,
- testy warunków skrajnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- wartości progowe kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- klauzule w zawieranych umowach z podmiotami zewnętrznymi, ograniczające ryzyko operacyjne,
- ubezpieczenie mienia bankowego w wyspecjalizowanych firmach,
- dokumentowanie stosowanych w Banku rozwiązań metodycznych, procesowych, organizacyjnych i informatycznych,
- automatyzacja czynności w wyniku zastosowania rozwiązań informatycznych, oraz zwiększenie jakości działań poprzez wykorzystywanie specjalistycznego oprogramowania,
- plany ciągłości działania i plany awaryjne opracowywane dla krytycznych procesów biznesowych Banku,
- analiza adekwatności obliczonych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego, do rzeczywiście ponoszonego ryzyka operacyjnego przez Bank,
- szkolenia wewnętrzne dla pracowników Banku mające na celu uświadomienie i zrozumienie roli, wpływu oraz sposobów postępowania w zakresie ryzyka operacyjnego.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Działania zarządcze ryzyka operacyjnego w poszczególnych podmiotach zależnych uwzględniają specyfikę i skalę działalności oraz istotność tych podmiotów pod kątem generowania ryzyka operacyjnego. W 2018 roku istotny wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. miał jeden podmiot zależny – Dom Maklerski BOŚ S.A. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., ze względu na ich profil oraz skalę działania, nie generują istotnego ryzyka operacyjnego w Grupie.

Art. 446 b (iii)

Informacje o najpoważniejszych, zdaniem Banku, zdarzeniach ryzyka operacyjnego jakie wystąpiły w danym roku

W roku 2018 w Banku nie wystąpiły poważne zdarzenia ryzyka operacyjnego (tj. nie zanotowano zdarzeń, których zaistnienie zagrażałoby bezpiecznemu funkcjonowaniu organizacji).

13. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM (CRR art. 447)

Ekspozycje kapitałowe Banku można podzielić ze względu na cel nabycia na następujące grupy - akcje/udziały zakupione ze względów strategicznych:

- 1) akcje w jednostkach zależnych,
- 2) akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela modelu biznesowego pozostałego (rezydualnego).

Art. 447 a

Akcje/udziały zakupione ze względów strategicznych

Akcje w jednostkach zależnych → akcje w jednostce zależnej wykazywane są według kosztu historycznego.

Tabela 23. Akcje w jednostkach zależnych

Wyszczególnienie	w tys. PLN	
	31.12.2018	31.12.2017
Akcje w jednostkach zależnych	77 590	77 590

Źródło: Bank

Zgodnie z przyjętymi w dniu 28 grudnia 2017 roku Zasadami kwalifikacji i wyceny kapitałowych papierów wartościowych posiadanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. (Zasady) – akcje i udziały posiadane przez Bank w jednostkach zależnych nie podlegają klasyfikacji do modeli biznesowych według MSSF 9 i wyceniane są według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Tabela 24. Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela modelu biznesowego pozostałego (rezyduального)
w tys. PLN

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela modelu biznesowego pozostałego (rezyduального)	85 027	57 997

Źródło: Bank

Zgodnie z w/w Zasadami – akcje i udziały posiadane przez Bank w jednostkach innych niż zależne i stowarzyszone, kwalifikowane są do modelu biznesowego pozostałego (rezyduального) i wyceniane są według kategorii Opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zmiany wyceny zostały odniesione na kapitał.

Art. 447 b

Akcje/udziały zakupione w celu osiągnięcia zysków kapitałowych zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu

Kategoria ta obejmuje aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Zyski i straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszone są na wynik działalności handlowej. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie.

Art. 447 c

Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych

Tabela 25. Kapitałowe papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Rodzaj i charakter ekspozycji	Notowane na giełdzie	Inne ekspozycje (nienotowane na giełdzie)	Razem
Papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	18 543	66 484	85 027
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-
RAZEM	18 543	66 484	85 027

Źródło: Bank

Art. 447 d

Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie

W 2018 roku, zarówno w Banku jak i spółkach zależnych, nie było zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w zakresie ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

Art. 447 e

Kwota ogółem niezrealizowanych zysków lub strat, łączne niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w kapitale podstawowym Tier I

Na dzień 31 grudnia 2018 roku niezrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych zaliczonych do kapitału z aktualizacji wyceny w Banku wyniosły 33 271 tys. PLN, natomiast niezrealizowane straty wyniosły 5 205 tys. PLN.

14. EKSPOZYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM (CRR art. 448)

Art. 448 a

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej

W Banku Ochrony Środowiska S.A. i w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmiany stóp procentowych na aktualny i prognozowany wynik finansowy lub wartość ekonomiczną kapitału własnego. Zgodnie z przyjętą w Banku definicją, księga bankowa obejmuje te pozycje bilansowe i pozabilansowe, które nie zostały zakwalifikowane do księgi handlowej, w tym w szczególności: kredyty, depozyty oraz papiery wartościowe znajdujące się w portfelu inwestycyjnym Banku. Do pozycji narażonych na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej zalicza się wszystkie odsetkowe pozycje bilansowe i pozabilansowe, nieujmowane w księdze handlowej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej obejmuje cztery podstawowe rodzaje: ryzyko przeszacowania, ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz ryzyko krzywej dochodowości. Bank dokonuje pomiaru każdego z wyżej wymienionych ryzyk. Pomiar dokonywany jest w oparciu o harmonogramy przepływów kapitałowych oraz przeszacowań wynikające z umów podpisanych z kontrahentami. Dla produktów o nieokreślonych terminach wymagalności/zapadalności, do których zalicza się m.in. środki na rachunkach bieżących oraz oszczędnościowych, określone zostały tzw. portfele replikacyjne odzwierciedlające prawdopodobne terminy przepływów kapitałowych. Ponadto, w pomiarze uwzględniane są potencjalne zachowania klientów takie jak przedpłaty kredytów oraz zerwania depozytów.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej odbywa się z częstotliwością miesięczną.

Art. 448 b

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku i do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych

Bank dokonuje analizy wpływu zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego (WEK), a także na wynik odsetkowy (WO) Banku, bada ekspozycję Banku na ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz krzywej dochodowości oraz przeprowadza testy warunków skrajnych (stress-test).

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (zmiany o ± 100 p.b.) oraz na wartość ekonomiczną kapitału (zmiany o ± 200 p.b.) zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 26. Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (zmiany o ± 100 p.b.) oraz na wartość ekonomiczną kapitału (zmiany o ± 200 p.b.)

w tys. PLN

	WEK		WO	
	- 200 p.b.	+ 200 p.b.	- 100 p.b.	+ 100 p.b.
31.12.2018	19 631	-58 542	-50 171	36 338
31.12.2017	412	-42 416	-51 577	37 916
Zmiana	19 220	-16 126	1 406	-1 578

Źródło: Bank

Zarówno na koniec 2018 roku jak i na koniec 2017 roku powyższe miary znajdowały się w ramach limitów/wartości ostrzegawczych.

Asymetryczny wpływ zmian stóp procentowych na WO i WEK wynika z charakterystyki oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w tym m.in. ograniczenia wzrostu oprocentowania kredytów (do 2-krotności odsetek ustawowych) oraz ograniczenia spadku poszczególnych źródeł finansowania do poziomu 0, przy ujemnych rynkowych stopach procentowych.

Na koniec 2018 roku jak i na koniec 2017 roku ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz ryzyko krzywej dochodowości znajdowały się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki analizy stress-testowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku pokazują, że przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji Banku w instrumentach wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, działalność w portfelu bankowym utrzymywała się na bezpiecznym poziomie.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest stale istotne z uwagi na charakter działalności Banku oraz strukturę portfela papierów wartościowych. Bank szacuje kapitał wewnętrzny na to ryzyko.

15. EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE (CRR art. 449)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie posiadała ekspozycji sekurytyzacyjnych.

16. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ (CRR art. 450)

Art. 450 a

Proces ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku Ochrony Środowiska S.A i interes

akcjonariuszy oraz mając na względzie przepisy Rozporządzenia MRiF⁵, Bank wprowadził Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.⁶ (dalej „Polityka wynagrodzeń” albo „Polityka”). Polityka ta ma na celu wspieranie realizacji strategii oraz długoterminowych interesów Banku, a także przyczynia się do prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem.

W procesie aktualizacji Polityki wynagrodzeń związanej z dostosowaniem zapisów do:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, a także
- Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 roku uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych (dalej „Rozporządzenie UE”).

Bank korzystał ze wsparcia firmy doradczej PwC w odniesieniu do kryteriów jakościowych i kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji.

Polityka wynagrodzeń w zaktualizowanej formie obowiązuje od początku 2017 roku.

W proces ustalania i aktualizacji Polityki wynagrodzeń zaangażowani byli:

Rada Nadzorcza, która:

- powołała spośród swoich członków Komitet ds. Wynagrodzeń (aktualnie Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji), w 3-osobowym składzie,
- zatwierdziła Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.,
- zatwierdziła Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.,
- podejmuje decyzje o ustaleniu, przyznaniu, ograniczeniu, odmowie wypłaty lub realizacji wynagrodzenia zmiennego członkom Zarządu,
- zapoznaje się z corocznym raportem z przeglądu wdrożenia Polityki wynagrodzeń, dokonywanego przez Departament Audytu Wewnętrznego.

Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji, który w zakresie polityki wynagradzania:

- opiniuje Politykę wynagrodzeń w Banku oraz Grupie Kapitałowej BOŚ S.A., opiniuje Listę stanowisk kierowniczych oraz jej coroczną aktualizację,
- projektuje wynagrodzenia członków Zarządu, w tym wysokość i składniki wynagrodzenia zmiennego, czynniki kształtujące wynagrodzenia zmienne i kryteria oceny wyników pracy oraz rekomenduje je Radzie Nadzorczej,
- opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, osób odpowiedzialnych za kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego.

---

⁵ Rozporządzenie MRiF – Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz.U. 2017, poz. 637), które zastąpiło uchwałę nr 258/2011 KNF od dnia 1 maja 2017 r.

⁶ Stanowiska kierownicze to stanowiska mające istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, identyfikowane według kryteriów Rozporządzenia UE, w związku z Rozporządzeniem MRiF.

W roku 2018 Komitet ds. Wynagrodzeń pracował w następującym składzie:

- w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 21 lutego 2018 r.:
  - Piotr Sadownik - Przewodniczący Komitetu,
  - Oskar Kowalewski - Wiceprzewodniczący Komitetu,
  - Janina Goss – Członek Komitetu;
- w okresie od 21 lutego 2018 r. do 27 czerwca 2018 r.:
  - Piotr Sadownik - Przewodniczący Komitetu,
  - Dariusz Wasilewski - Wiceprzewodniczący Komitetu,
  - Janina Goss – Członek Komitetu.

W dniu 27 czerwca 2018 r. Rada Nadzorcza poszerzyła kompetencje Komitetu ds. Wynagrodzeń, powołując Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji (KWN), który pracował w 2018 r. w następującym składzie:

- Piotr Sadownik - Przewodniczący Komitetu,
- Dariusz Wasilewski - Wiceprzewodniczący Komitetu,
- Janina Goss – Członek Komitetu.

Zarząd Banku, który:

- uchwalił Politykę wynagrodzeń w Banku i w Grupie Kapitałowej oraz dba o ich aktualizację,
- prowadzi Listę stanowisk kierowniczych zgodnie z Rozporządzeniem UE w związku z Rozporządzeniem MRiF oraz dokonuje corocznej aktualizacji Listy,
- odpowiada za wdrożenie zasad Polityki wynagrodzeń,
- podejmuje decyzje o ustaleniu, przyznaniu, ograniczeniu, wstrzymaniu, odmowie wypłaty lub realizacji wynagrodzenia zmiennego w odniesieniu do podległych osób zajmujących stanowiska kierownicze, po zasięgnięciu opinii Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji.

Departament Kadr i Szkolenia, który:

- opracowuje projekty Polityk wynagrodzeń w Banku i w Grupie Kapitałowej i zapewnia ich aktualizację,
- dba o prawidłowy przebieg procesów i operacji związanych z wdrożeniem i funkcjonowaniem Polityki wynagrodzeń,
- prowadzi sekretariat Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji.

Wdrożenie Polityki wynagrodzeń podlegało przeglądowi dokonanemu przez komórkę audytu wewnętrznego. Raport z przeglądu został przedstawiony Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Wewnętrznego, Komitetowi ds. Wynagrodzeń i Nominacji i Radzie Nadzorczej Banku.

Bank objął spółki zależne Polityką wynagrodzeń, za wyjątkiem Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A., który wprowadził politykę wynagrodzeń na podstawie i zgodnie z wymogami Rozporządzenia MRiF i podlega przeglądowi przez audyt wewnętrzny tego podmiotu.

Art. 450 b

Powiązanie między wynagrodzeniem a wynikami

W przypadku wynagrodzeń zmiennych zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze, wyników linii biznesowej/komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej w obszarze odpowiedzialności tej osoby i wyników Banku. Przez wyniki rozumie się: założone w

strategii i/lub planie finansowym Banku na dany rok zadania efektywnościowe, finansowe, sprzedażowe i cele indywidualne (w tym niefinansowe).

Dyrektorzy komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórki prawnej, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, komórki odpowiedzialnej za sprawy kadrowe są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji; wynagrodzenie zmienne tych osób nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Premia dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w obszarze biznesowym jest zależna od wyniku zarządczego tego obszaru. Na potrzeby wyznaczania wyniku zarządczego w ramach systemu wewnętrznych stawek transferowych uwzględniany jest koszt ryzyka płynności poprzez ustalanie dodatkowej stawki finansowania, a koszt ryzyka kredytowego poprzez budżetowanie kosztów dotworzenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów i ich uwzględnianie w siatce celów systemu motywacyjnego (do decyzji biznesowych). Koszty kapitału, płynności i ryzyka są uwzględniane przy zawieraniu transakcji, w bieżącej działalności, w kalkulowanej marży.

Pomiar wyników finansowych poprzez uwzględnienie korekty o ryzyko w perspektywie długoterminowej dokonywany jest przez wskaźnik rentowności aktywów ważonych ryzykiem (RORAA) zarówno na poziomie Banku jak i obszaru biznesowego.

Art. 450 c

Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Polityka wynagrodzeń określa zasady ustalania i wypłaty wynagrodzenia zmiennego, czynniki kształtujące wynagrodzenia stałe i zmienne, zasady dokonywania oceny pracy oraz wskazuje na metodologię wyłaniania osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Stale składniki wynagrodzenia odzwierciedlają wymagane na danym stanowisku kompetencje, złożoność pracy, zakres odpowiedzialności i doświadczenie zawodowe oraz praktykę płacową stosowaną w sektorze bankowym. Stanowią one na tyle dużą część wynagrodzenia łącznego, że umożliwia to prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Przez zmienne składniki wynagrodzeń w Banku rozumie się:

- 1) premie,
- 2) prowizje,
- 3) nagrody,
- 4) inne składniki wynagrodzenia, jeśli nie są wypłacane miesięcznie lub ich wysokość zależy od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników finansowych Banku, linii biznesowej/wyników komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik lub indywidualnych wyników pracownika.

Polityka wynagrodzeń zakłada m.in.:

- wypłatę co najmniej 50% ustalonego wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku Ochrony Środowiska S.A. Przez akcje rozumie się:
  - akcje Banku Ochrony Środowiska S.A. notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, których wartość ustala się jako średnią cenę ważoną akcji Banku w obrotach sesyjnych na GPW w okresie od 1 grudnia roku

- poprzedzającego rok przyznania premii do 31 stycznia roku, w którym następuje przyznanie premii,
- akcje wirtualne tzw. akcje fantomowe, o wartości odpowiadającej cenie akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
  - odroczenie wypłaty 40% wynagrodzenia zmiennego w trzech równych rocznych ratach, przy czym co najmniej 50% każdej transzy jest wypłacane w akcjach Banku, a pozostała część w gotówce,
  - ocenę wyników obejmującą okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Na koniec 2018 roku na Listę osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku było wpisanych 21 stanowisk⁷. W związku z fluktuacją oraz zmianami organizacyjnymi, w trakcie roku, listą stanowisk kierowniczych objęto w sumie 57 osób, w tym 10 Członków Rady Nadzorczej, wobec których nie stosuje się przepisów Rozporządzenia MRIF i Polityki dotyczących zmiennych składników wynagrodzenia.

Wynagrodzenie zmienne, w tym część odroczone, jest przyznawane i wypłacane w zależności od sytuacji finansowej Banku, oraz gdy jest uzasadnione wynikami Banku, linii biznesowej/komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej w obszarze odpowiedzialności pracownika oraz efektami pracy tej osoby.

Wynagrodzenie zmienne, w tym część odroczone, jest:

- 1) ograniczane lub wstrzymywane, między innymi w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- 2) ograniczane lub Bank może odmówić jego wypłaty bądź realizacji, w szczególności gdy:
  - a) wyniki Banku niekorzystnie i znacząco odbiegają od zatwierdzonego planu finansowego na dany rok,
  - b) dowiedziono znaczącego uchybienia lub błędu osoby zajmującej stanowisko kierownicze,
  - c) dowiedziono niewłaściwego postępowania osoby zajmującej stanowisko kierownicze lub popełnienia istotnych błędów,
  - d) osoba zajmująca stanowisko kierownicze uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub była odpowiedzialna za takie działania,
  - e) osoba zajmująca stanowisko kierownicze nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękopmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem,
- 3) ograniczane w sytuacji korzystania przez Bank z wyjątkowej interwencji publicznej.

Art. 450 d

Stosunek stałych składników do zmiennych składników wynagrodzeń

Zgodnie z Polityką maksymalny poziom wynagrodzenia zmiennego każdej z osób zajmujących stanowisko kierownicze nie przekracza 100% wynagrodzenia stałego. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Ochrony Środowiska S.A. może wyrazić zgodę na zwiększenie

---

⁷ według zasad zawartych w Rozporządzeniu UE jako mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku, został zidentyfikowany Prezes Zarządu Domu Maklerskiego BOŚ S.A. (spółki z Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.), którego w zakresie wynagrodzenia zmiennego obowiązują zasady określone w Rozporządzeniu MRIF, a także polityki wynagrodzeń w Domu Maklerskiego BOŚ S.A. W związku z powyższym oraz wobec faktu, iż Prezes Domu Maklerskiego BOŚ S.A. nie jest osobą zatrudnioną w Banku na żadnej z możliwych podstaw, nie mają do niego zastosowania postanowienia Polityki wynagrodzeń ani innych regulacji płacowych w tym zakresie obowiązujących pozostałe osoby wymienione na Liście, zajmujące stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.

maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego w stosunku do wynagrodzenia stałego do 200%, zgodnie z procedurą przewidzianą w § 25 ust. 2 pkt 4) lit. b i c) Rozporządzenia MRiF. Zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie dotyczy Członków Zarządu Banku.

Art. 450 e

Kryteria oceny wyników, stanowiących podstawę uprawnień do wynagrodzenia zmiennego

Wysokość wynagrodzenia zmiennego zależy od:

- efektywności, wydajności i jakości pracy pracownika mierzonej wykonaniem ustalonych zadań indywidualnych, z wykorzystaniem kryteriów ilościowych, wartościowych, wskaźnikowych, jakościowych i terminowych,
- efektywności i wydajności linii biznesowej/komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej leżącej w obszarze odpowiedzialności pracownika, mierzonej stopniem realizacji postawionych celów finansowych i/lub sprzedażowych,
- wyników finansowych całego Banku, mierzonych stopniem realizacji wielkości zaplanowanych.

Ocena wyników obejmuje okres co najmniej 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Art. 450 f

Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych

Zmiennymi składnikami wynagrodzenia w Banku Ochrony Środowiska S.A. są: premie, prowizje, nagrody oraz inne składniki wynagrodzeń, o ile nie są wypłacane miesięcznie lub ich wysokość zależy od wyników finansowych Banku, linii biznesowej/komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej leżącej w obszarze odpowiedzialności pracownika oraz indywidualnych wyników pracownika.

Premie Członków Zarządu uzależnione są w szczególności od poziomu realizacji celów zarządczych i nie mogą przekroczyć 100% wynagrodzenia stałego w poprzednim roku obrotowym.

Cele zarządcze mogą stanowić w szczególności:

- wzrost zysku netto Banku i Grupy Kapitałowej Banku,
- C/I Banku i Grupy Kapitałowej Banku,
- zwrot na aktywach ważonych ryzykiem Banku i Grupy Kapitałowej Banku (RORAA) oraz wyników nadzorowanej linii biznesowej,
- cele indywidualne.

Premie osób zajmujących stanowiska kierownicze, nie będących członkami Zarządu, są zróżnicowane z uwagi na wpływ na realizację wyniku finansowego Banku:

- osoby mające bezpośredni wpływ na wynik finansowy Banku mogą otrzymać premię zgodnie z indywidualnym wskaźnikiem premiovym, który przynajmniej w 70% uzależniony jest od realizacji mierników finansowych (np. wynik na działalności bankowej z uwzględnieniem odpisów Obszaru Biznesowego, wynik finansowy brutto Banku)

i wskaźnikowych (np. C/I, RORAA na poziomie Banku, RORAA na poziomie Obszaru Biznesowego);

- pozostałe osoby mogą otrzymać nagrodę uznaniową w ramach utworzonej na ten cel puli nagrodowej. Wysokość puli nagrodowej w danym roku jest w pełni uzależniona od stopnia realizacji wyniku finansowego brutto Banku i RORAA Banku, przy czym nagroda dla dyrektorów: komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórki prawnej, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, komórki odpowiedzialnej za sprawy kadrowe nie może być uzależniona od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności.

W sytuacji, gdy:

- wysokość całkowitego wynagrodzenia zmiennego w ujęciu miesięcznym jest mniejsza niż 80% średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze finansowym wg GUS

oraz

- stosunek wynagrodzenia zmiennego do stałego jest niższy niż 30%,

osoba zajmująca stanowisko kierownicze nie podlega mechanizmowi odraczania i wypłaty części wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku.

Art. 450 g

Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w podziale na linie biznesowe za 2018 rok

W 2018 roku ustalono, że w związku z realizacją przez Bank Programu Postępowania Naprawczego – zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku (w tym Członkom Zarządu BOŚ S.A.) nie przyznano wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2017 r.

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2018 roku – na dzień publikacji niniejszych Informacji - nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane.

Tabela 27. Wysokość wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze w podziale na linie biznesowe za rok 2018

Linie biznesowe	w tys. PLN	
	Wynagrodzenie całkowite za 2018* rok (wynagrodzenie stałe i zmienne)	
Obszar nadzorczy (Rada Nadzorcza)	969,2	
Obszar Biznesowy*	1 398,0	
Obszar Finansów	1 170,0	
Obszar Ryzyka	2 132,7	
Obszar Zarządczy	1 869,9	
Razem	7 539,8	
w tym: Członkowie Zarządu**	1 622,4	

Źródło: Bank

* Z dniem 21.02.2018 r. utworzono Obszar Biznesowy Banku, w miejsce dotychczasowych: Obszaru Rynku Detalicznego i Obszaru Rynku Korporacyjnego.

** Dane uwzględniają również 2 Członków Zarządu, nie wchodzących w skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Art. 450 h (i-iv)

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń członków Zarządu i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze za rok 2018

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2018 roku – na dzień publikacji niniejszych Informacji - nie zostało jeszcze przyznane. Bank dokona aktualizacji przedstawionych Informacji po weryfikacji spełnienia warunków koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2018.

Punkt (i)

Tabela 28. Wynagrodzenie stałe i zmienne Członków Zarządu Banku i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze za rok 2018

w tys. PLN					
Lp.	Grupa	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Wynagrodzenie całkowite
A	Członkowie Rady Nadzorczej, Członkowie Zarządu oraz, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku, osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu w tym:	28	4 060,0	-	4 060,0
	Członkowie Rady Nadzorczej*	15	969,2	-	969,2
	Członkowie Zarządu*		1 622,4	-	1 622,4
B	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku	29	3 479,9	-	3 479,9
	Razem	57	7 539,8	-	7 539,8

Źródło: Bank

*Dane uwzględniają również 2 Członków Zarządu oraz 2 Członków Rady Nadzorczej, nie wchodzących w skład Zarządu i Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Punkt (ii)

W 2018 r. ustalono, że w związku z realizacją przez Bank Programu Postępowania Naprawczego – zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku (w tym Członkom Zarządu BOŚ S.A.) nie przyznano wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2017 r. Wobec tego wynagrodzenie zmienne nie podlegało mechanizmowi odraczania i wypłaty części wynagrodzenia w akcjach.

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2018 roku – na dzień publikacji niniejszych Informacji - nie zostało jeszcze przyznane.

Punkt (iii)

W latach 2014 – 2017 nie przyznano wynagrodzeń podlegających odroczeniu. Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2018 roku – na dzień publikacji niniejszych Informacji - nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane. Bank dokona aktualizacji przedstawionych Informacji po weryfikacji spełnienia warunków koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2018.

Punkt (iv)

W latach 2014 – 2017 nie przyznano wynagrodzeń podlegających odroczeniu. Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2018 roku – na dzień publikacji niniejszych Informacji - nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane. Bank dokona aktualizacji przedstawionych Informacji po weryfikacji spełnienia warunków koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2018.

Punkt (v)

W roku 2018 nie odnotowano płatności związanych z podjęciem zatrudnienia przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Punkt (vi)

Tabela 29. Wynagrodzenie z tytułu odpraw wypłaconych członkom Zarządu Banku i pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze w roku 2018

w tys. PLN

Łączna kwota odpraw wypłaconych w 2018 roku	Liczba osób	Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby
251,0	3	139,0

Zródło: Bank

Art. 450 i

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

W roku 2018 łączne wynagrodzenie żadnej z osób zatrudnionych w BOŚ S.A. nie przekroczyło równowartości 1 000 000 euro.

17. DŹWIGNIA FINANSOWA (CRR art. 451)

Art. 451.1 a

Wskaźnik dźwigni oraz sposób, w jaki instytucja zastosowała art. 499 ust. 2 i 3

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A., zgodnie z art. 429 ust. 2 CRR podjęła decyzję o ujawnianiu wskaźnika dźwigni przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I.

Wartość wskaźnika dźwigni, obliczonego zgodnie z art. 429 CRR na 31 grudnia 2018 roku wyniosła 10,78%.

Wskaźnik dźwigni dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. obliczany jest w cyklu kwartalnym.

Art. 451.1 b

Podział miary ekspozycji całkowitej, jak również uzgodnienie miary ekspozycji całkowitej ze stosownymi informacjami ujawnianymi w publikowanych sprawozdaniach finansowych

Tabela 30. Podział miary ekspozycji całkowitej i wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2018 roku

w tys. PLN

Wartość i podział ekspozycji całkowitej używanej we wskaźniku dźwigni	Wartość na dzień 31.12.2018
Transakcje finansowania papierów wartościowych: Ekspozycje zgodnie z art. 429 ust. 5 i art. 429 ust. 8 CRR	168
Transakcje finansowania papierów wartościowych: Kwota narzutu z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta	168
Instrumenty pochodne: Aktualny koszt odtworzenia	94 794
Instrumenty pochodne: Kwota narzutu obliczona metodą wyceny według wartości rynkowej	53 963
Pozycje pozabilansowe z uwzględnieniem współczynników konwersji zgodnie z art. 429 ust. 10 CRR	949 501

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Inne aktywa	18 344 308
(-) Odliczona kwota aktywów - kapitał Tier I - definicja przejściowa	-3 696
Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni - przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier I	19 439 206
Kapitał Tier I - definicja przejściowa	2 094 575
Wskaźnik dźwigni finansowej końca kwartału - definicja przejściowa	10,78%

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie Leverage Ratio (LR) na dzień 31 grudnia 2018 roku

Tabela 31. Uzgodnienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 31.12.2018 roku

w tys. PLN

Uzgodnienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	Wartość na dzień 31.12.2018
Suma aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego	18 251 025
Korekty z tytułu aktywów spółek, które są uwzględniane do konsolidacji rachunkowej, ale nie są ujęte w konsolidacji ostrożnościowej	1 126
Pozostałe korekty	186 951
Suma aktywów do kalkulacji dźwigni finansowej	18 439 102

Źródło: Bank

Art. 451.1 c

W stosownych przypadkach kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosuje możliwości przewidzianej w art. 429 ust. 11 Rozporządzenia CRR.

Art. 451.1 d

Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej

Prowadzona w roku 2018 przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. polityka zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej miała na celu należyte zabezpieczenie Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. przed tym ryzykiem.

Polityki i procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej koncentrowały się na:

- określeniu podstawowych celów zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w perspektywie krótkoterminowej,
- zapewnieniu zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,
- monitorowaniu wartości wskaźnika w cyklach co najmniej kwartalnych,
- wprowadzeniu planów awaryjnych na wypadek wystąpienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

Wskaźnik dźwigni finansowej raportowany jest w cyklach miesięcznych, w ujęciu jednostkowym.

Art. 451.1 e

Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni

Na dzień 31 grudnia 2018 roku poziom wskaźnika dźwigni ukształtował się na poziomie 10,78%.

Główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I zaprezentowane zostały w Tabeli 5 w części 3 Fundusze własne art. 437 b-c.

18. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 452)

W roku 2018 Bank nie stosował metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

19. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO (CRR art. 453)

W 2018 roku Bank stosował techniki redukcji ryzyka kredytowego (*ang. Credit Risk Mitigant – CRM*) celem ograniczenia ryzyka generowanego przez ekspozycje kredytowe, zgodnie z wytycznymi rekomendowanymi przez zewnętrzne organy nadzorcze. Bank stosując techniki redukcji ryzyka kredytowego zakładał, że ekspozycja kredytowa objęta technikami redukcji ryzyka kredytowego nie będzie generować ryzyka kredytowego wyższego niż ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone. Jedynie pewne typy zabezpieczeń oraz pewne typy podmiotów wystawiających gwarancje spełniają wymagania pozwalające wykorzystywać je do redukcji wymogów kapitałowych.

Ponadto w regulacjach dotyczących adekwatności kapitałowej oraz w regulacjach wewnętrznych Banku określono, że proces zarządzania prawnymi zabezpieczeniami ekspozycji kredytowych oraz warunki w umowach o zabezpieczenie muszą spełniać minimalne wymogi w zakresie:

- procedury monitorowania wartości rynkowej,
- ubezpieczenia,
- braku wątpliwości prawnych dotyczących prawidłowości ustanowienia zabezpieczenia.

W roku 2018 Bank, w celu prezentacji w rachunku adekwatności kapitałowej technik ograniczania ryzyka kredytowego, stosował metodę kompleksową uznawania zabezpieczeń.

Techniki ograniczania ryzyka kredytowego przy obliczaniu wymogu kapitałowego metodą standardową uwzględniają:

- ochronę kredytową rzeczywistą – techniki redukcji ryzyka kredytowego, w których zmniejszenie ryzyka kredytowego z tytułu ekspozycji kredytowej wynika z prawa Banku do upłynnienia, dokonania transferu lub przejęcia przyjętych na zabezpieczenie aktywów lub środków pieniężnych. Zgodnie z obowiązującą metodą, Bank stosował następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczywistej ochrony kredytowej:
  - zdeponowane środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne wystawione przez Bank,

- dłużne papiery wartościowe spełniające określone wymogi,
  - złoto,
  - zabezpieczenia w postaci hipotek na nieruchomościach.
- ochronę kredytową nieruchomości – techniki redukcji ryzyka kredytowego, w których zmniejszenie ryzyka kredytowego wynika z zobowiązania strony trzeciej do zapłacenia określonej kwoty w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika lub wystąpienia innych, określonych w umowie zdarzeń kredytowych. Bank stosował następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach nieruchomościowej ochrony kredytowej:
    - gwarancje oraz regwarancje,
    - wymienione poniżej rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczywistej ochrony kredytowej, które na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej traktowane były jak gwarancje:
      - zdeponowane środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne w posiadaniu banku będącego stroną trzecią,
      - polisy ubezpieczeniowe,
      - papiery wartościowe z opcją odkupu na żądanie.

Art. 453 a

Polityka i procedury dotyczące kompensowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, wraz ze wskazaniem, w jakim stopniu Bank je stosuje

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, w Banku nie było stosowane kompensowanie pozycji bilansowych i pozabilansowych zgodnie z art. 205 Rozporządzenia CRR.

Bank w aktywach finansowych i zobowiązaniach finansowych ujętych w sprawozdaniu finansowym nie stosuje kompensaty wartości posiadanych instrumentów finansowych. W „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku” zaprezentowano informację o potencjalnym ujęciu instrumentów finansowych, dla których istnieje możliwość przeprowadzenia kompensat zgodnie z właściwymi umowami.

Art. 453 b

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami

Prowadzona w roku 2018 przez Bank polityka zabezpieczeń miała na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń umożliwiających wysoki poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Podczas ustanawiania zabezpieczeń dopuszczalne było stosowanie jednocześnie kilku form zabezpieczania wierzytelności.

Polityka i procedury wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania zabezpieczeniami wprowadzały obowiązek spełnienia wymagań dotyczących uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych i głównie koncentrowały się na:

- skutecznym ustanowieniu zabezpieczenia, które na wypadek wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwiało sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych,

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

- zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,
- monitorowaniu wartości zabezpieczeń z częstotliwością zapewniającą posiadanie przez Bank aktualnych danych dotyczących wartości przyjętych prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych,
- wprowadzeniu planów awaryjnych na wypadek wystąpienia sytuacji znacznego obniżenia wartości przyjętych zabezpieczeń wskutek zmian czynników makroekonomicznych.

Do wyceny prawnych zabezpieczeń stosowane było podejście ostrożnościowe, uwzględniające podczas ustanawiania zabezpieczenia długoterminową wartość rynkową oraz możliwą zmienność wartości przyjętego zabezpieczenia w czasie.

Wycena zabezpieczeń opierała się na następujących zasadach:

- w odniesieniu do zabezpieczeń rzeczowych – określeniu bieżącej wartości rynkowej przy założeniu funkcjonowania dla tych zabezpieczeń rynku umożliwiającego szybkie upłynnienie w przypadku wystąpienia niewypłacalności dłużnika Banku,
- możliwości obniżenia wartości zabezpieczenia, jeżeli jego rodzaj, lokalizacja i charakter (np. poziom zużycia, czas eksploatacji) wskazują na niepewność co do możliwości utrzymania wartości rynkowej.

Wartość zabezpieczenia podlegała okresowemu monitorowaniu.

Art. 453 c

Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank

Zasady ograniczania ryzyka kredytowego w Banku były ściśle powiązane z zakresem prawnych zabezpieczeń uznawanych i stosowanych przez Bank w procesie kredytowym. Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona na określonym poziomie. Poziom zabezpieczenia zależał w szczególności od: rodzaju transakcji, oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i długości okresu kredytowania.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank dokonywał weryfikacji podstawowych kryteriów decydujących o jego skuteczności, w tym:

- płynności zabezpieczenia, tj. możliwości zbycia przedmiotu zabezpieczenia bez istotnego obniżenia jego ceny w czasie,
- wartości możliwej do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego,
- dostępu i możliwości kontroli przedmiotu zabezpieczenia w okresie trwania ekspozycji.

Bank przyjmował zabezpieczenia rzeczowe i osobiste.

Podstawowe stosowane przez Bank formy zabezpieczenia obejmowały w szczególności:

- dla ekspozycji wobec osób fizycznych – nieruchomości mieszkalne, zastawy rejestrowe na ruchomościach, poręczenia osób fizycznych, przelew wierzytelności z różnych form ubezpieczenia,
- dla ekspozycji wobec klientów innych niż osoby fizyczne – nieruchomości komercyjne, zabezpieczenia gotówkowe lub równoważne z gotówką, gwarancje i poręczenia banków oraz podmiotów o dobrej sytuacji finansowo-ekonomicznej, zastawy rejestrowe na ruchomościach bądź zbiorze rzeczy ruchomych lub praw stanowiących organizacyjną całość, przelew wierzytelności.

Dla potrzeb określenia wartości zabezpieczenia Bank dokonywał korekty wartości przedmiotu przyjętego na zabezpieczenia stosując wskaźniki korygujące ustalane indywidualnie dla poszczególnych przedmiotów, w szczególności z wykorzystaniem stóp odzysku dla danego

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

przedmiotu zabezpieczenia oraz wiedzy eksperckiej osób zaangażowanych operacyjnie w proces windykacji.

Bank stosował zalecenia Rekomendacji S w sprawie maksymalnych poziomów LtV i wymaganego wkładu własnego kredytów zabezpieczonych hipotecznie.

W szczególności, w przypadku nieruchomości podstawą do określenia wartości przyjmowanego zabezpieczenia była wycena sporządzona przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w zakresie oceny wartości nieruchomości. Bank weryfikował wartość z wyceny wykorzystując dane, m.in. z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON) oraz Cenatorium Sp. z o.o.

Ustanowienie zabezpieczenia, o ile było ono wymagane, stanowiło warunek uruchomienia finansowania.

Wartość zabezpieczenia podlegała monitorowaniu w całym okresie trwania transakcji. W procesie monitorowania wartości nieruchomości Bank stosował, m.in. portfelową aktualizację wartości przy wykorzystaniu metod statystycznych.

W przypadku zmniejszenia lub utraty wartości przez przedmiot stanowiący zabezpieczenie Bank, poprzez odpowiednie postanowienia w umowie o zawarcie transakcji kredytowej, był uprawniony do żądania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

Art. 453 d

Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

W roku 2018 Bank Ochrony Środowiska S.A. nie realizował transakcji w zakresie kredytowych instrumentów pochodnych.

Główni gwaranci, od których Bank otrzymał gwarancję lub poręczenie zabezpieczające spłatę udzielonych transakcji kredytowych, na dzień 31 grudnia 2018 roku, to:

- podmioty niefinansowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 153,69 mln PLN (37,87% ogółu gwarancji i poręczeń zaksięgowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku),
- Bank Gospodarstwa Krajowego: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 181,78 mln PLN (44,79% ogółu j.w.),
- instytucje samorządowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 30,81 mln PLN (7,59% ogółu j.w.),
- monetarne instytucje finansowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 29,24 mln PLN (7,21% ogółu j.w.),
- pozostali gwaranci: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 10,33 mln PLN (2,54% ogółu j.w.).

Ogółem wartość otrzymanych gwarancji i poręczeń od wszystkich wymienionych podmiotów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 405,85 mln PLN.

Przed przyjęciem gwarancji lub poręczenia Bank ocenia wiarygodność dostawcy zabezpieczenia.

Art. 453 e

Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego

Wartość brutto kredytów w CHF w portfelu kredytowym BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 1 029 mln PLN (wartość netto 990 mln PLN), co stanowiło 8,1% wszystkich należności od klientów. Najwięcej kredytów brutto w CHF stanowiły kredyty mieszkaniowe (98,3%). Udział kredytów posiadających przesłankę utraty wartości i wykazujących utratę wartości udzielonych w CHF wyniósł 6,4%.

Pozycja walutowa w CHF zamykana jest transakcjami FX SWAP. Na dzień 31 grudnia 2018 roku otwarta pozycja w CHF była domknięta i nie przekraczała kwoty 454 tys. PLN (119 tys. CHF).

Bank zarządza koncentracją w obszarze ryzyka poprzez wprowadzenie limitów wewnętrznych i ich monitorowanie. Opis poszczególnych ryzyk koncentracji, sposobów ich pomiaru i monitorowania znajduje się w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku”.

Art. 453 f, g

Wartość ekspozycji zabezpieczonej przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności;

Całkowita wartość ekspozycji podana oddzielnie dla każdej kategorii ekspozycji (w stosownych przypadkach po skompensowaniu pozycji bilansowych lub pozabilansowych), która jest objęta gwarancjami lub kredytowymi instrumentami pochodnymi

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosuje kompensowania ekspozycji bilansowych lub pozabilansowych w ramach rachunku adekwatności kapitałowej. W ramach uwzględnianych technik ograniczania ryzyka kredytowego przeważają instrumenty ochrony kredytowej nierzeczywistej.

Na koniec roku 2018 w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. nie wystąpiły ekspozycje objęte kredytowymi instrumentami pochodnymi.

Wartość ekspozycji objętej uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem oraz wartość ekspozycji, która jest objęta gwarancją według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje poniższe zestawienie.

Tabela 32. Zestawienie wartości ekspozycji objętych uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem oraz wartość ekspozycji, która jest objęta gwarancją na dzień na 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

Kategoria ekspozycji	Wartość ekspozycji objęta uznanym zabezpieczeniem finansowym lub innym uznanym zabezpieczeniem ⁸	Wartość ekspozycji objęta gwarancjami
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-	-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-	-
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-	-
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-

⁸ Wartość ekspozycji po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-
Ekspozycje wobec instytucji	501 932	-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	37 124	77 016
Ekspozycje detaliczne	19 003	91 727
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	82 978	40 563
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	34 067	25 530
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	-	-
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-	-
Ekspozycje kapitałowe	-	-
Inne pozycje	-	-

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie COREP na dzień 31 grudnia 2018 roku

20. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO (CRR art. 454)

W roku 2018 Bank i Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowały zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

21. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO (CRR art. 455)

W 2018 roku Bank i Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowały wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

22. WPŁYW WDROŻENIA MSSF 9 NA ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWĄ

W dniu 24 lipca 2014 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 9, który został zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU z 22 listopada 2016 r. do stosowania w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Standard ma obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się w dniu oraz po 1 stycznia 2018 roku za wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, które mogą zastosować standard począwszy od 1 stycznia 2021 roku. MSSF 9 zastępuje MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dając jednak podmiotom sprawozdawczym możliwość pozostania przy przepisach dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSR 39.

Jednocześnie, w dniu 12 grudnia 2017 roku Parlament Europejski i Rada UE przyjęły Rozporządzenie nr 2017/2395 zmieniające Rozporządzenie CRR w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego. Niniejsze rozporządzenie weszło w życie następnego dnia po jego opublikowaniu.

Bank zdecydował, na potrzeby adekwatności kapitałowej, o stosowaniu rozwiązań przejściowych, dotyczących złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne w oparciu o art. 1 ust. 9 Rozporządzenia nr 2017/2395 CRR. Dodatkowo, postanowiono niestosować ust. 4 z art. 1 tego Rozporządzenia.

Uwzględniając wpływ wdrożenia MSSF 9 z zastosowaniem rozwiązań przejściowych Grupa spełniała obowiązujące normy kapitałowe w całym okresie 2018 roku.

Tabela 33. Wpływ zastosowania rozwiązań przejściowych na wartości funduszy własnych, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni Grupy

w tys. PLN

	2018-12-31	2018-09-30	2018-06-30
Dostępny kapitał			
Kapitał podstawowy Tier I	2 094 575	2 061 770	1 765 187
Kapitał podstawowy Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 985 965	1 953 160	1 656 577
Kapitał Tier I	2 094 575	2 061 770	1 765 187
Kapitał Tier I – bez przepisów przejściowych MSSF 9	1 985 965	1 953 160	1 656 577
Fundusze własne	2 453 560	2 422 393	2 185 114
Fundusze własne – bez przepisów przejściowych MSSF 9	2 344 951	2 313 783	2 076 505
Aktywa ważone ryzykiem			
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	13 671 845	13 940 971	14 135 673
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem – bez przepisów przejściowych MSSF 9	13 559 014	13 802 507	13 997 894
Współczynniki kapitałowe			
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	15,32	14,79	12,49
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I - bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,65	14,15	11,83
Współczynnik kapitału Tier I	15,32	14,79	12,49
Współczynnik kapitału Tier I - bez przepisów przejściowych MSSF 9	14,65	14,15	11,83
Łączny współczynnik kapitałowy	17,95	17,38	15,46
Łączny współczynnik kapitałowy - bez przepisów przejściowych MSSF 9	17,29	16,76	14,83
Współczynnik dźwigni			
Wartość ekspozycji	19 439 206	19 781 040	20 878 339
Współczynnik dźwigni	10,8	10,4	8,5
Współczynnik dźwigni - bez przepisów przejściowych MSSF 9	10,3	9,9	8,0

Źródło: Bank

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZAŁĄCZNIKI

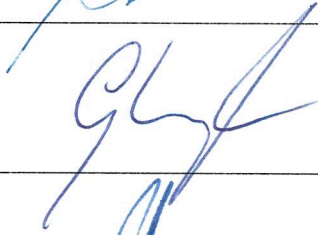

do Informacji dotyczących Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZAŁĄCZNIK 1.

Oświadczenie Zarządu Banku (CRR art. 435.1 e)

Zarząd Banku Ochrony Środowiska S.A. oświadcza, że opisane w „Informacjach dotyczących Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawnianych zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku” adekwatne ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane przez Bank Ochrony Środowiska S.A. systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zarząd Banku

Imię, nazwisko	Stanowisko / funkcja	Podpis
Bogusław Białowas	Prezes Zarządu	
Arkadiusz Garbarczyk	Wiceprezes - pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	
Konrad Raczkowski	Wiceprezes Zarządu	

Warszawa, dnia 6 marca 2018 r.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZAŁĄCZNIK 2. Różnice w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych na dzień 31 grudnia 2018 roku

w tys. PLN

AKTYWA	BILANS W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	BILANS O ZAKRESIE REGULACYJNYM	REFERENCJA (wartość bezwzględna określona w kolumnie B oraz znak wskazany przy referencji)
	A	B	C
Kasa, środki w Banku Centralnym	186 736	186 736	
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	196 104	196 105	
Inne lokaty na rynku pieniężnym	0	0	
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	
Pochodne instrumenty finansowe	87 761	89 598	
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	0	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	11 809 527	11 836 170	
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe:	5 476 293	5 476 293	
kapitałowe papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	85 027	85 027	
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	4 015 998	4 015 998	
dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 375 268	1 375 268	
Aktywa zastawione	0	0	
Inwestycje w jednostkach zależnych	0	2 753	
w tym: w jednostkach sektora finansowego	0	0	(+) załącznik nr 4 pkt 73
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	0	0	
Nieruchomości inwestycyjne	0	0	
Wartości niematerialne	119 077	119 009	(+) załącznik nr 4 pkt 27
Wartość firmy	973	586	(+) załącznik nr 4 pkt 27
Rzeczowe aktywa trwałe	68 396	42 630	
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	99 867	97 080	
bieżące	1 124	1 124	
odroczone	98 743	95 956	
aktywa z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	193 609	191 733	(+) załącznik nr 4 pkt 75
aktywa z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych	477	290	

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

w tym: 40% aktywów z tytułu podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych	191	116	(-) załącznik nr 4 pkt 10
rezerwy na koszty rzeczowe i osobowe	5 288	4 563	
podlegające odliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego powiązane z aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartymi na przyszłej rentowności i wynikającymi z różnic przejściowych	-88 605	-88 418	(-) załącznik nr 4 pkt 75
niepodlegające odliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności	-12 500	-12 500	(-) załącznik nr 4 pkt 27
w tym: 100% odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi i prawnymi	0	0	(+) załącznik nr 4 pkt 8, (+) załącznik nr 4 pkt 27
Inne aktywa	206 291	205 191	
A k t y w a r a z e m	18 251 025	18 252 151	

PASYWA	BILANS W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM	BILANS O ZAKRESIE REGULACYJNYM	REFERENCJA (wartość bezwzględna określona w kolumnie B oraz znak wskazany przy referencji)
	A	B	C
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	
Zobowiązania wobec innych banków	571 784	571 784	
Pochodne instrumenty finansowe	54 336	54 336	
Pochodne instrumenty zabezpieczające	18 298	18 298	
Zobowiązania wobec klientów	14 799 109	14 803 639	
Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych	46 590	46 590	
Zobowiązania podporządkowane	370 672	370 672	
w tym: obligacje podporządkowane zaliczane do Tier II	358 986	358 986	(+) załącznik nr 4 pkt 47
Rezerwy	35 773	35 773	
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	4 972	4 786	
bieżące	4 497	4 497	
odroczone	475	289	
Pozostałe zobowiązania	211 925	207 450	
Zobowiązania razem	16 113 459	16 113 328	
KAPITAŁ WŁASNY	0	0	
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Banku:	0	0	
Kapitał podstawowy	1 462 328	1 462 328	

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

opłacone instrumenty kapitałowe	929 477	929 477	(+) załącznik nr 4 pkt 1
ażio	532 851	532 851	(+) załącznik nr 4 pkt 1
Akcje własne	-1 292	-1 292	(+) załącznik nr 4 pkt 27
Kapitał z aktualizacji wyceny	57 390	57 390	
wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne	0	0	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 11
wycena instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane zyski	47 843	47 843	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 26a
wycena instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane straty	-8 956	-8 956	(-) załącznik nr 4 pkt 3, (+) załącznik nr 4 pkt 26a
wycena instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane zyski	33 271	33 271	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 26a
wycena instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży - niezrealizowane straty	-5 205	-5 205	(-) załącznik nr 4 pkt 3, (+) załącznik nr 4 pkt 26a
przeszacowanie zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych	3 898	3 898	(+) załącznik nr 4 pkt 3
odroczonego podatku dochodowego	-13 462	-13 462	
Zyski zatrzymane	619 140	620 397	
kapitał rezerwowy	643 675	643 675	(+) załącznik nr 4 pkt 3
fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302	48 302	(+) załącznik nr 4 pkt 3a
zyski zatrzymane w poprzednich latach	-140 889	-145 930	(-) załącznik nr 4 pkt 2
z tytułu różnic wyceny zbytych i zlikwidowanych środków trwałych	4 036	4 036	(+) załącznik nr 4 pkt 3
odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych użytkowych	289	289	(+) załącznik nr 4 pkt 3, (-) załącznik nr 4 pkt 26a
zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	63 728	70 026	(+) załącznik nr 4 pkt 27
Udziały mniejszości	0	0	
Kapitał własny razem	2 137 566	2 138 823	
P a s y w a r a z e m	18 251 025	18 252 151	

Źródło: Bank

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZALĄCZNIK 3. Zestawienie głównych cech instrumentów w kapitale Tier II (zgodnie z załącznikiem II do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013⁹) na dzień 31 grudnia 2018 roku (obligacje podporządkowane wyemitowane przez Dom Maklerski BOŚ S.A. podlegają eliminacji w procesie konsolidacji)

1	Emitent	BOŚ SA	BOŚ SA	BOŚ SA	BOŚ SA	BOŚ SA
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Seria P, PLBOS0000191	Seria R1, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266	Seria AA1, PLBOS0000282	Seria AA2, PLBOS0000290
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015	Ustawa o obligacjach z dnia 15 stycznia 2015
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>					
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-) skonsolidowanym/ na poziomie jednostkowym oraz (sub-) skonsolidowanym	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	150 mln PLN	83 mln PLN	26,0 mln PLN	34,2 mln PLN	65,8 mln PLN
9	Wartość nominalna instrumentu	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN	34,2 mln PLN	65,8 mln PLN
9a	Cena emisyjna	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN	34,2 mln PLN	65,8 mln PLN
9b	Cena wykupu	150 mln PLN	83 mln PLN	32,5 mln PLN	34,2 mln PLN	65,8 mln PLN
10	Klasyfikacja księgowa	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej	Zobowiązanie - opcja wyceny wg wartości godziwej
11	Pierwotna data emisji	11.07.2014	26.09.2014	30.12.2015	28.07.2017	31.10.2017
12	Wieczyste czy terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	11.07.2024	26.09.2024	30.12.2022	28.07.2024	31.10.2024
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	od 11.07.2019, 150 mln zł	od 26.09.2019, 83 mln PLN	od 26.09.2020, 32,5 mln PLN	Od 22.07.2022 34,2 mln PLN	Od 31.10.2022 65,8 mln PLN

⁹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013,

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek
	<i>Kupony / dywidendy</i>					
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny	niekumulacyjny
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienny	Niezamienny	Niezamienny	Niezamienny	Niezamienny
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

		upadłości Emitenta lub jego likwidacji	upadłości Emitenta lub jego likwidacji	upadłości Emitenta lub jego likwidacji	upadłości Emitenta lub jego likwidacji	upadłości Emitenta lub jego likwidacji
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: Bank

1	Emitent	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Dom Maklerski BOŚ S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Seria A	Seria B	Seria C	Seria D
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z póź.zm oraz Warunki emisji obligacji	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z póź.zm oraz Warunki emisji obligacji	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z póź.zm oraz Warunki emisji obligacji	Ustawa o obligacjach z dnia 29 czerwca 1995 z póź.zm oraz Warunki emisji obligacji
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>				
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-) skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-) skonsolidowanym	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy	Poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	0,0004 mln PLN	0,0004 mln PLN	0,15 mln PLN	0,15 mln PLN
9	Wartość nominalna instrumentu	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN
9a	Cena emisyjna	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN
9b	Cena wykupu	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN	2,5 mln PLN
10	Klasyfikacja księgowa	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe	Zobowiązanie podporządkowane długoterminowe
11	Pierwotna data emisji	2 stycznia 2014	2 stycznia 2014	16 kwietnia 2014	16 kwietnia 2014
12	Wieczyste czy terminowe	terminowe	terminowe	terminowe	terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	2 stycznia 2019	2 stycznia 2019	16 kwietnia 2019	16 kwietnia 2019
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF	Tak, warunkowo po uzyskaniu zgody KNF
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami	Termin określony w warunkach emisji, kwota - wartość nominalna wraz z należnymi odsetkami
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	<i>Kupony / dywidendy</i>				

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna stopa procentowa	Zmienna stopa procentowa	Zmienna stopa procentowa	Zmienna stopa procentowa
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	WIBOR 6M + marża (kupon 6-miesięczny)	WIBOR 6M + marża (kupon 6-miesięczny)	WIBOR 6M + marża (kupon 6-miesięczny)	WIBOR 6M + marża (kupon 6-miesięczny)
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe	obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie	Nie	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: Dom Maklerski BOŚ S.A.

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZALĄCZNIK 4. Szczegółowy wykaz różnic w funduszach własnych pomiędzy kwotami konsolidacji ostrożnościowej a kwotami ujętymi przed przyjęciem Rozporządzenia CRR na dzień 31 grudnia 2018 roku - informacje na temat funduszy własnych w okresie przejściowym

w tys. PLN

I.p.		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIEŃ	(B) Odniesienie do Rozporządzenia CRR	(C) KWOTY UJĘTE PRZED PRZYJĘCIEM ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W ROZPORZĄDZENIU (UE) NR 575/2013
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe				
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 462 328	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29	-
2	Zyski zatrzymane	-117 748	art. 26 ust. 1 lit. c)	-
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	705 390	art. 26 ust. 1	-
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302	art. 26 ust. 1 lit. f)	-
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	2 098 272	Suma wierszy 1-5a	-
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-3 838	art. 34, 105	-
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-107 060	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37	-
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)	-116	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38	-
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0	art. 33 ust. 1 lit. a)	-
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-1 292	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42	-
25a	Straty za bieżący rok obrotowy (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. a.)	-
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	0		-
	w tym: 100% filtr dla niezrealizowanego zysku na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	0		-

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

	w tym: 100% filtr dla niezrealizowanego zysku na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	0		-
	w tym: 100% filtr dla odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych użytkowych	0		-
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	108 609	art. 481	-
	w tym :...korekty wynikające z MSSF 9 w okresie przejściowym	108 609		-
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	0	art. 36 ust. 1 lit. j)	-
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-3 697	Suma wierszy 7-20a, 21, 22 oraz 25a-27	-
29	Kapitał podstawowy Tier I	2 094 575	Wiersz 6 minus wiersz 28	-
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	2 094 575	Suma wierszy 29 i 44	-
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy				
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne		art. 62 i 63	-
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	358 985		-
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		Suma wierszy 52-56	-
58	Kapitał Tier II	358 985	Wiersz 51 minus wiersz 57	-
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	2 453 560	Suma wierszy 45 i 58	-
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	0	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48	-
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	103 314	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48	-

Źródło: Bank

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZALĄCZNIK 5. Szczegółowy wykaz zmian odpisów aktualizujących na należności w 2018 roku

w tys. PLN

Wyszczególnienie	Odpisy na należności od klientów indywidualnych					Odpisy na należności od klientów instytucjonalnych					Razem
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	
Stan na koniec okresu 31-12-2017 (zgodnie z MSR 39)	6 278	6 778	140 353	0	153 409	16 229	17 240	438 902	0	472 371	625 780
Korekta impairmentowa (zmiana kalkulacji wartości bilansowej brutto)	0	0	34 053	0	34 053	0	0	147 284	0	147 284	181 337
Reklasyfikacja ekspozycji do wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy	-14	0	-5 497	0	-5 511	-40	-4	-20 789	0	-20 833	-26 344
Korekta wartości odpisów według stanu 31-12-2017 wynikająca z wprowadzenia MSSF 9	8 440	2 508	5 104	0	16 052	26 238	70 459	26 905	0	123 602	139 654
Stan na początek okresu 01-01-2018	14 704	9 286	174 013	0	198 003	42 427	87 695	592 302	0	722 424	920 427
Zmiana odpisów wynikająca z nabycia aktywów finansowych	4 092	16	0	0	4 108	16 636	1 052		0	17 688	21 796
Zmiana oszacowania odpisów	-6 818	-2 630	68 344	0	58 896	-14 507	16 808	130 482	0	132 783	191 679
Zmiana odpisów wynikająca z zaprzestania ujmowania aktywa finansowego	-1 474	-215	-19 561	0	-21 250	-6 325	-7 432	-55 464	0	-69 221	-90 471
w tym: zmiana odpisów wynikająca z instrumentów finansowych, które zostały odpisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej	0	0	-18 072	0	-18 072	0	0	-47 229	0	-47 229	-65 301
Zmiana odpisów wynikająca z reklasyfikacji aktywa finansowego pomiędzy koszykami wyceny odpisów na oczekiwane straty kredytowe	827	605	-1 432	0	0	9 510	2 267	-11 777	0	0	0
Transfer do koszyka 1	1 292	-1 121	-171	0	0	20 182	-19 774	-408	0	0	0
Transfer do koszyka 2	-254	6 300	-6 046	0	0	-8 494	31 390	-22 896	0	0	0
Transfer do koszyka 3	-211	-4 574	4 785	0	0	-2 359	-9 334	11 693	0	0	0
Inne zmiany	-3	3	0	0	0	109	-108	1	0	2	2
Stan na koniec okresu 31-12-2018	11 328	7 065	221 364	0	239 757	47 684	100 351	655 641	0	803 676	1 043 433

Źródło: Bank

Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawniane zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku

ZAŁĄCZNIK 6. Wskaźnik pokrycia wpływów netto Grupy Kapitałowej (średnie z obserwacji miesięcznych za 2018 rok) – zgodnie ze wzorem EU LIQ1

Ujęcie skonsolidowane		Całkowita wartość nieważona (średnia)				Całkowita wartość ważona (średnia)			
Waluta i jednostki (mln zł)									
Koniec kwartału:		31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich:		12	12	12	12	12	12	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI									
1	Aktywa płynne wysokiej jakości ogółem					3 100	3 474	3 702	3 724
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
2	Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi przedsiębiorstwami, w tym:	8 404	8 879	9 283	8 586	654	681	704	658
3	<i>Depozyty stabilne</i>	5 535	6 080	6 555	6 026	277	304	328	301
4	<i>Depozyty mniej stabilne</i>	2 869	2 799	2 729	2 560	377	377	376	356
5	Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	3 685	3 739	3 732	3 710	1 591	1 637	1 619	1 608
6	<i>Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci współpracy banków spółdzielczych</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
7	<i>Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)</i>	3 626	3 630	3 624	3 594	1 532	1 528	1 511	1 492
8	<i>Dług niezabezpieczony</i>	59	109	109	116	59	109	109	116
9	Zabezpieczone finansowanie hurtowe					3	3	4	5
10	Dodatkowe wymogi	2 014	2 166	2 088	2 029	285	304	295	281
11	<i>Wpływy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w zakresie zabezpieczeń</i>	186	185	165	133	117	122	118	107
12	<i>Wpływy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
13	<i>Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności</i>	1 827	1 981	1 923	1 896	168	182	177	174
14	Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	250	333	363	399	223	305	335	371
15	Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	110	27	21	19	-	-	-	-
16	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM					2 756	2 931	2 957	2 922
WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
17	Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym przyrzeczeniem odkupu)					-	-	-	-
18	Wpływy z w pełni obsługiwanych ekspozycji	521	436	369	283	450	376	311	228
19	Inne wpływy środków pieniężnych	224	228	230	222	224	228	230	222
EU-19a	(Różnica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą ważonych wpływów ogółem wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji denominowanych w walutach niewymienialnych)					-	-	-	-
EU-19b	(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji kredytowych)					-	-	-	-
20	WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	745	664	599	505	674	604	540	450
EU-20a	<i>Wpływy całkowicie wyłączone</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20b	<i>Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20c	<i>Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%</i>	745	664	599	505	674	604	540	450

WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM

21	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					3 100	3 474	3 702	3 724
22	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM					2 082	2 326	2 416	2 472
23	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					149%	150%	154%	152%

Źródło: Bank